

Plymouth, Pa., 30 Birželio.

Kas galingas, tas ir teisingas. Neuzgincijamą teisybę to matome iš kasdieninio mūsų gyvenimo. Jei galincius ir labiau kada nuskriaudžia mažiuliukus, tai nė nemislyk kad jisai būtų kaltu, jis yra galingas ir pasistato šavę teisingu, o tu mažesnis už jį, tai ir dėlto tikt jau esi kaltas, ir tylek. Tokia da ir šiandien teisybę vieszpatauja visame veik sviete. Ir kur tik tai neskriaudžia vargūlius mažiukus? Bet mums, labjausia tur but jausminga tas, ką ant savęs esame nekartą patyrę. Sztai ta milžiniszka galybė pasirodo ir iš agitacijos būdelių Kražiečių skerdynės. Nors tas yra jau mums ne nauja, bet kaip gi užmirsiti apie tai pakol da žaisda neuzgijo, o labiau negalima tai užmirsiti dėl to kad czion randame da ką tai naujo, kas iki sziol negalėjo da pasirodyti.

Kaip zinoma visas aktas apkaltinimo kražiečių buvo toks: ypatingas parodymas liudinikų, toliau kalbos užtarėjų, o pagalios rezoliucija arba virokas Vilniaus teisdarystės stubos. Virokas tas apkaltino ketetą ypatų ant 10 metų sunkių darbų į kalėjimą ir atėmimą visų tiesų, kiti gi buvo ant mažesnės baudmės apsudyti. Nusprendimas tasai buvo nutarta per teisdarystės stubą padūti, per tarpinikystę ministerio teisybės, carui kad pati baudmė da but kiek suminksztyta. Ant to nesutiko vienas iš sąnarių teisdarystės stubos, Vilniaus pavietavas marczialga szlėktos J. S. Leontijev'as. Stuba teisdarystės vienok ant to neatbojo. Czion Orževskis, jėnar-gubern. Vilniaus, gindamas savo skurą, sumislyjo jei ne suvis panaikyta tą stubos nutarimą, tai nors supainioti. Ir, pasiremdamas ant nūmonės

Leontijev'o, Orževskis išsiuntė laiszką pas ministerį vidurinių reikalų vieszpataystės.

Laiszkas Orževskio nū 24 Spalio 1894 m., po num. 4245, išsiųstas ant rankų ministerio vidurinių reikalų sekantis:

„Pagūdotas Pone, Jonai Mykolavicziau! Per paskutinį apsilankymą Jusų Ekscelensijos Vilniuje, turėjau laimę išreikszti savo nūmonę, kokį įspudį ant manęs paliko nusprendimas teisdarystės stubos, prie dalyvumo perstatytojų szalies, reikale atspirties prieš pasiprieszinusius gyventojus apielinkės laikia uždarymo Kražių kliosztoriaus bažnyczios, ir atsiszaukimas tos stubos, idant kreiptis prie Szvies. Pono apie sumazinimą baudmės visiems kaltinikams.

Perstacziau tūm kart Jusų Ekscelensijai įpatingumą savo išszikalbėjimo tame reikale su p. ministeriu teisybės, kada jisai apsilankė Vilniuje treczia diena (szio mėnesio, tada gi perstacziau, kad pildantis priderystę Vilniaus rėdybiszko marczelgos Vilniaus pavietavas marczelga szlėktos Leontijev'as, kuris ėmė dalyvumą perkratinėjime atsitikimo Kražiūse, nesutiko su kitų nūmonėmis, išzrasdamas, kad padūtas nusprendimas yra neteisingas, kad baudmė skirta kaltinikams yra neatsakanti jų kaltei, kartu kad artikulas 775 ustavo apie pabaudimą, pripražįstantis sudui užstoti už kaltiniką dėl sumazinimo baudmės yvairiūse atsitikimūse, kada pastumėtas buvo prie papildymo kokios kaltės per nelaimingą dėl jo susidurimą kokių aplinkybių, prie szios bylos negal but pritaikytas. Aplaikiau dabar nū p. Leontijev'o kopiją nesutinkanczio atsiliepimo, perdūtą per jį patį stubai teisdarystės. Supratęs atsiliepimą Leontijev'o, randu, kad mislys jame užslėptos svarbiausiame pažymėjime yra

teisingai pamatingos ir aiszikiai parodo netinkantį ir nekūm neiszteisinamą nūlaidumą teisdarystės stubos dėl kaltinikų Kražiečių su ginklu pasiprieszinusių, kurie tai darė ankszciau jau sutarę.

Perdūdamas Jusų Ekscelensijai kopiją augszciau išreiksztos nūmonės p. Leontijev'o, jaučiūsi kaltu prasitarti, kad iš augszciau padūtoje man szalyje abelnai, o Kauno rėdyboje ypatingai, atsitikimai pasiprieszinimo valdžiai, ko dasileidžia kaimo gyventojai laikia sudiszku ekzekucijų ir paliepmų yvairių administratyviszku urėdų, yra labai tankus — ir dėl to neaprubėžiūtos įtekmės kunigų ant gyventojų Kauno rėd. visoki pasiprieszinimai esti didei pajingai, o labjausia kada toki pakyla kokiam nebuk reikale bažnytiniam ar link katalikiszkos dvasiszkijs.

Atsitikimai toki Kauno rėd. didei skaitlingi prieš valdžią randavą ir urėdinikus, pildanczius tarnystės priderystes; nemažai kenkia vieszpataystės surėdymui ir tvarkai, tokiu budu negal neatsiliepti ant rando dėl asztresnio apsiėjimo su tokiais. Vienu iš svarbiausių dalykų tur but asztrus pasielgimas su kaltinikais pasiprieszinimo, be jokio ten szvelnumo, nės antraip — gema žmonėse pasitikejimas kad toki skyriaus darbai yra mažai draudžiami, o tūm pacziu pažemina akise žmonių galybę tiesų ir perstatytojus valdzios randavos, silpnina įtikėjimą į randavus paliepmus ir išz dalies da pastumi žmones dėl naujo pasiprieszinimo patikus gerai aplinkybei, o tūm ir prie naujų aukų.

Dėlei to viso rįzausi užtrukti Jusų Ekscelenciją visozemiausiu praszymu, kad teiktumeis atkreipti savo maloningą akį ant dabartinio reikalo ir neatsakyt savo pagelbos szīame, kad nusprendimas

Vilniaus teisdarystės stubos, kuriame padūti pabaudimai yra mažiausios vertės, nebut suvis sumažinti per augszciausią mielaszirdystę dėl kaltinikų. Tokio skyriaus susimylėjimas stacziai įdūs gyventojams Kauno rėd. da didesnį pasitikejimą į galybę dvasiszkijs R. Katalikiszkos, to vadovo buvusio maiszto, ir tokiu budu dūs jiems ramstį dėl apskundimo urėdnikų, kad tie buvo to viso priezasczia ir pakėlė ginklinį pasiprieszinimą.

Nėra ka abejoti, kad kaimiečiai yra akla auka savo gyventojų, varanczių savo bandą dėl ypatiszkos naudos, taip gi suvis netinkantis nūlaidumas dėl kaltinikų bus nekaipo paszaukimu prie naujų aukų, kurios turės tiesą kaltįti valdžią randavą už tai, kad ne persergėjo jūs ankszciau nū taip apverktino paklydimu.

Konūlankiau praszau Jusų Ekscelensijos priimti szį mano parodymą ir visatinį pasidavimą į jusų globą, su kokia vilezia turiu garbe likti žemiausiu tarnu”.

Orževski's“.

Laiszką Orževskio ministeris vidurinių reikalų perdavė ministeriui teisybės, o szis persiuntė jį prezesui Vilniaus teisdarystės stubos, Stodolskiui.

Isztikro turi buti be jokio žmoniszko jausmū toks žmogus, kuris savę statydamas teisiu gal tokių neteisingus užmėtinėjimus kitam, lygei kaip ir jis pats žmogui, kergti. Ir kiek per priezastį tokių būdelių prasiliejo nekalto kraujo ir nekentėti turėjo suvis nekaltai, tai skaudu ir minėti! Bet nėra to pikto išz ko neiszzeitu kada gero; sztai ir išz szio, kaip pranesza patys gudiszki laikraszcziai, jog persekiojimas katalikystės Lietuvoje buvo didžiausia rauda klaida, kad toki drama, kaip pjovynė Kražiūse — suvis panaiki-

no trisdesimtmetinį darbą dėl aprusinio gyventojų Lietuvos. Ir jeigu isztiesų randas pasiliautu taip persekiojas katalikystę Lietuvoje, tai reikia pasidėkadavot tikrai tiems mūsų broliams, kurie narsei kovė su budeliais persekiotojais. Tegul tikrai randas da vieną panaszią dramą iszszaukia, tegul, už skaitymą lietuviszkų knygų, ar už giedojimą lietuviszkų giesmių, kalina žmones, tai tikrai galima tikėtis, kad mūsų brolių kaimiečių atsidarys suvis akys ir stengsis numesti nū savęs panczius priespaudos, o per didesnę drasą visas sviatas pamatys mus ir privers budelius pasiliauti ant toliau taip elgtis.

Jau sueis veik trys metai nū paties atsitikimo t. y. pjoyny- nės Kraziūse, o vienok da ir po sziai dienai nematyt brosziuos apie Krazieczius. Toks mūsų neparangumas vertas didelio papeikimo. Visados jeib koks atsitikimas tarp svetimtauczių esti tūjaus visam svietai padūdamas, o mes kaip matyt tai turbut mažai ką apie tai ir bojeme. Jei da tas ne but taip svarbiu dėl mūsų, tai ne but ką ir padėjūt, bet dabar niekūmet negalima rimti. Buvo daugelis atsiliepi- mų su užklausymais apie tai, bet tie turėjo žadais užsiganėdinti, kad pasirodys nepoilgam, tikrai laukite. Bėt tas nepoilgam labai tasus. Todėl butu geistina, kad tas darbas kogreicziau but atliktu ir kam atlikimas to darbo yra pavestas praszoma varde visų lietuvių — netrukdi.

Kun. arcivyskupas Vladas Mykolas Zaleskis bus pasiuntiniu popiežiaus Amerikoje, vietoje kardinolo Satolli. Iki sziolei jis yra buvęs Kandy ant salos Ceylon rytinėse Indijose arcivyskupu, kur įsteigė seminariją vardan Motinos Dievo Auszros Vartų Vilniu-

je, Kun. Z. gimęs yra Velūnoje, ant Nemuno kranto, kur yra kapas arba pilekalis Did. Lietuvos kunigaikszczio Gedimino. Nors jis yra žymi ypata svieta, bet Lenkai skaito jį savo „rodaku“. Yra visai paprastu dalyku, kad Lenkams tikt Lietuva pagimdė didvyrius. Faktu, kad kun. Zaleskis butu kur pasirodęs kaipo lietuvis ir nors žodi, kaipo augsztai stovinti ypata, butų už lietuvis užtaręs, neturime.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Atvažiavęs isz Suvalkų į Senapilę sudas perkratinėjo svarbias — kriminaliszkas — bylas (provas).

Žingeidžiausia byla buvo Liaskio, užmuszusio mylimąjį savo paczios. Tas Liaskis — prastas darbinikas. Gyveno jisai su paczia ir vaikais *Aleksote* (Senapilės pav.), o ant darbo eidavo į Kauno dirbtuves. Gyveno sav pakajingai, pakol nepasipazino su kitu darbiniku, kurio pravardę pamirszau. Anas antrasis susidraugavo su Liaskiu, o dar labjaus su jo paczia. Antgalo jo pati pamilo savo vyro draugą ir pradėjo su jūm valkiotis visur. Liaskis iszeis į dirbtuvę, sugrižta namo vakare — nėra jo paczios, tikt vieni vaikai, o ji su anūm savo mylimu iki pusiaunakcziai Kaune valkiojasi. Toki dalykai negalėjo patikti L—iui; matydamas, kad jo paczią labjaus traukia prie jo draugo, Liaskis proponavojo jai, kad ji atvirai pasakytų, su katrūm ji nori gyvėti: jeigu jai labjaus patinka anas, tad jis gatavas yra prasitraukti, tegul jiedu sav gyvena. Bet gudri pacziulė norėjo turėti du vyru: gyvėti su tikrūju, o naktimis su mylimu vaiksztinėti. Liaskis negalėjo ilgiaus taip gyvėti: jisai pasirizo užmuszti mylimąjį savo paczios. Dėl

to tikslo jisai prisikalbino savo kitą draugą į talką, ir nusivedę mylimąjį Liaskio paczios į karcziama, gerė iki vidunakcziai. Kad geriaus nusigirditi savo auką, gerė gryną spiritą, patys gerdami isz stiklelių, o jam pildami į sklėnyczia. Apie gaidzius, kada jau visi buvo gerai girti, grizo isz Kauno į Aleksotą. Eidami per Nemuną buvo susimisliję kiszti mylėtoją svetimų paczių į aketę, bet kad Kaunas buvo per arti, o naktis labai szviesi, liovėsi ir vedėsi jį toliaus. Nusivedę į revą — užmuszė. Antrytojaus rado kas nelaimingą loveliasą negyvą, su iszalusiu į ledą veidu, reve. Kilo tyrinėjimas, pas užmuszėjus rado kruvinas lazdas ir kitus zenklus jų piktadėjystės ir visa ta tragedija iszsziaiszkino. Tas atsitikimas buvo pereitą rudenį, sudas dabar neseniai, tūjaus po karunacijos. Liaskis ir jo talkinikas tapo prisudyti ant sunkių darbų per visą amžį, bet dėka manifestui ta bausme buvo sutrumpyta ant 10 metų katarogos.

Dar akyvesnis tas sudas tūm, kad parodo, jog tankiai tie kurie sudyja yra nė biskį negeresni jai dar neblogešni, už tūs, katrūs jie sudyja. Aisztkiai tą parodo atsitikimas su sekretorium to sudo, p. Bozajev'u. Kas pasirodė, jisai besudydamas vagis, pats labai dailiai mokėjo vogti. Juk jus zinote, kad kiekvienas vagis turi kokį nors specialiszką budą vogimo: kas vagia arklius, kas isz kieszieniaus prisi- taikęs, turbut per klaidą, pa- ima svetimą maszną su pinigais, kas tyko isz krautuvės ką „iszneszti“ ir t. t. Žinoma, arkliavagys paims ir svetimą maszną, arba kieszienių apkraustytojui gali susigadyti arklys — tikt dėlto reikia ypaczios progos, taip sakant blogo padėjimo. Virtuozu kožnas yra tikt savo specialiszkume.

Tai-gi ir p. Bozajev'as buvo specialiszkume — vogime pinigų nū liudinikų. Ar jisai mokėtų iszimiti pinigus isz svetimo kieszieniaus, to tikrai pasakyti negaliu, bet jai jisai gali pasisavėti svetimus pinigus, kurie dar nebuvo kieszieniuje, tai dėlko jis negalėtų ir buvusius pasisavėti? Bet ne apie tai kalba, ką jis galėtų, bet — ką jis galėjo ir ką darė. Sztai liudinikai, paszaukti į apielinkės sudą gauna pinigais už sugaiszytą dieną ir už kelią. Už kelią mokasi pagal tolumą — nū verstų, pertai vieni liudinikai gauna mažiaus, o kiti, kurie nū toliaus, gauna daugiaus. Ar-gi prastam žmogeliui žinoti, kiek jam priguli? kiek jam dūda, tiek gana, kad nieko nedūtų ir tai turėtų buti gerai. Tai-gi praktiszkas p. Bozajev'as ir pasinaudojo isz tos aplinkybės; davė liudinikams, kiek pats sumislijęs: kam reikia dūti 3 r. 25 kap., jisai davė 1 r. 25 k. Tokiu budu nū kožnos bylos likdavo jam keli arba keliolika rublių — tai ne blogas „uždarbys“. Uždarbys neblogas, bet ir ponas sekretorius taip ne jeib koks niekas: gauna algos 1200 r. ant metų, o sziose dienose viskas turi tikt pinigiszką vertę, net žmogaus vertybė skaitosi rubliais ir kapeikomis. Taigi ponas sekretorius vertas 1200 rublių, o dar kiek vertas jo artistiszkumas... pasisavinime svetimų pinigų?

Vienok ir artistams pasprusta kaip kada koja. Pasprudo ji ir p. Bozajev'ui. Nors toks didelis isz jo virtuožas, vienok padarė klaidą, klaidą — kuri jį prazudė. Mat vienoje byloje liudinikams isz to paczio kaimo ne- lygiai mokėjo: kur sermėgiai gavo tikt po vieną rublį, o kur apszviestesni žmonės ir žydai — po tris. Tai jau perdaug į akis krinta, net „sermėgiai“ suprato, kad jūs apgaudinėja.

Vienas ukinikas, matyt gudrus žmogelis, kad sudas rengėsi eiti ant pietų, priėjęs padėjo gautą nū sekretoriaus rublij ant stalo. „Kas czia, kas czia?“ — ėmė jo klausinėti. „Kad man — sako: — tikt tiek davė tai tegul turisi ir tą rublij!“ Prokuroras tūjaus szoko klausinėti, kaip, kas, ką? Perklausinėjo kitų liudinikų, kiek jie gavo, pasirodė, kad ir kiti ne viską gavo, net žydai ir jūdžiponiai, kurie gavo po 3 rublius, ir tie dar ne viską atsiėmė, kas jiems prigulėjo. Dagirdęs apie tai ponas sekretorius nudėja viską jūkais, spakainiai valgė sav pietus, ketįdamas po pietų sugražyti „tiems rėksniam“ pavogtus nū jų pinigų ir tūm jūs nutildyti. Jisai tikėjosi, kad prokuroras, su kuriūm jisai gerai susipažino, eissu jūm isz vieno. Bet apsiriko; prokuroras p. Samochodskis, yra abelnai geras žmogus. Koliai Bozajev'o vagystė nebuvo atsidengta, prokuroras su jūm draugavo, bet kaip tikt pasirodė ta vagystė, prokuroras nedarė pagal priežodį: „varnas varnui į akį nekerta“, bet pasirodė žmogum: tūjaus suraszė protokolą ir iszsiuntė į Suvalkus. Kada sekretorius praszėsi prokuroro, kad jam dovanotų, tas atsakė: „Tegul tav Dievas dovanoja, o asz negaliu!“ Atėjęs po pietų sekretorius pajuto atmainą — „virszutinis apacioje“ — sude jisai jau nebuvo sąnariu tarp sudįtojų, bet pats laukė netrukus sudo. Iszsigandęs net buvo pabėgęs į *Kybartus*, kad, jei kaip, sprusti į užrubėžį, bet gavęs nū paczios isz Suvalkų žinią, kad jį už tai dabar ne areštavos, vėl sugrižo į Suvalkus.

Dailus „pamokinimas“, bet kad visus panaszius „prakilnius vagis“ pamokyti, reiktų ne mažai darbo ponui prokurorui. Acziu ir už vieną pamokinimą.

Priesz karunaciją keliomis nedėliomis gudai taip apstatė rubežių abjesczikais, kad sunku buvo pereiti: kiek pirmiaus stovėdavo nakczia, tiek dabar dieną sargų pristatė. Sako, kad tai dėlto, kad kas neįnesztų dinamito ir nepaszautų caro dienoje „szventos karunacijos“. Pertai susitrukde truputis gavimo lietuviszkų laikraszczių, o kurie norėjo eiti į Ameriką, beveik visai negalėjo pereiti.

Pavasaris, arba jau beveik vasara, yra sziltas — esti po 22—24 R. Kaip pirmiaus vis lijo be paliovos, taip dabar laikosi užstojus giedra, kuri drauge su karszcziu taip iszdžiovino žemę, kad reikalas jau butų vietomis lietuczio. Sodūse yra daug primesgusių vaisių: obūlių, gruszių, vysznių. Rugiai zydi, tikt ant paczio žydėjimo pakilo vėjai, kas nelabai jiems giliūja.

Žvalgunas.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *St. Louis, Mo.* Republikoniszki delegatai, szalinikai liūso muszimo sidabrinų pinigų, apleidę salę, kur atsibuvo konvencija, dėlei to kad konvencija nepritarė ant jų reikalavimo — laikė sav atskyrę konvenciją. Ant tos konvencijos sustatė platformą ir pasiraszė 26 delegatai. Pabaigoje konvencijos senatorius Teller tapė aprinktas kandidatu ant rėdo prezidento. Jie tikisi kad prie jų prisidės demokratiszki draugai liūso muszimo sidabrinų pinigų ir su jų pagelba pastatys savo kandidatą ant urėdo prezidento.

— *Galvestone, Tex.* Prezidentas lokalno kliošo kubaniszko atlaikė laiszką nū savo draugo isz m. Matanzas ant s. Kubos, sekanczio turinio:

„Pulkaunikas Estruch, dabar ispaniszkos, kariumenės rado

ant plantacijos 50 moteriszkių ir 45 vaikus. Paėmė visus į vergybą ir varė pėsczius 10 mylių. Vaikai taip pailso, kad negalėjo beėti toliau. Kareiviai ispaniszki sukapojo kalavijais 25 isz jų.

Kalinius nakties laikia paimą isz kalėjimų ir, nuvežę į juras, skandina“.

— *New Yorkas, N. Y.* Frank Charlsen, jurinikas 21 d. Birzelio iszplaukė isz bazeno Battery į Lyverpolį ant lūtelio 20 pėdų ilgio. Su jūm drauge vaziūja jo brolis. Tikisi kad į 60 dienų perplauks jurą ir dasieks Lyverpulį, vakarinėje szalyje Anglijos.

— *Washington, D. C.* Sekretorius Olney atlaikė depešą nū sekretoriaus pasiuntinystės Suv. Valst. isz Tokio Japonijoje, daneszanczia, kad tenai laikia drebėjimo žemės ir pavandenės prazuvo apie 30,000 žmonių.

— *New Yorkas, N. Y.* Dr. J. Castillo, sąnarys kubaniszkos juntos isz Baltimorės renge ekspediciją su kuria patsai ketina keliauti ant Kubos. Ekspedicija ta susidės isz 2,500 szautuvų, 1,000,000 szuvių, 2,000 durtuvų, 3 tonų dinamito ir szeszių armotų. Prsidės prie kariaunos Maceo.

— *Havanna.* Muszoja ties Najasi, kur buvo pasakyta kad kubieczyų prazuvo 500, tai yra netiesa, nės kaip parodo tikros zinios, tai tenai krito tiktai 11 negyvais ir 49 buvo suzeisti. Ispanai visad viltvilingas zinias padūda.

— *Havanna.* Weyleris tvirtina, kad jisai užbaigs maisztą ant s. Kubos, kada atsiųs pagelbą isz Ispanijos. Randas Ispanijos ketina iszsiusti 40 tukstanczių kareivių.

— *Tampa, Florida.* Ispa-

niszki jenarolai ant laiko lytų nutarė: Sustabdyti visokias kariszkas aperacijas ir dūti kaimieczyams gerą užmokesnį, kurie teisingai danesz apie kariszkus kubieczyų darbus.

Artymiejie gyventojai prie ispaniszkos kariszkos linijos tur persikelti į artymesnius miestelius, nės kaip sako Weyleris jie daugiausia pagelbi kubieczyams maisztinjkams.

Pakrantės tur but gerai sergemos, kad Maceo negautu isz niekur pagelbos. Galvijai, arkliai ir neragūti gyvuliai, kurie ganosi ant laukų tur but naikinami, idant maisztinjkai negautu maisto. Už galvas vadų maisztinjkų uždėjo didelius pinigus.

— *London.* „Daily News“ raszo, kad Anglija, Prancuzija ir Rosija sutarė, kad pareikalauti nū Portos, idant toji dūtu s. Kretai platesnes tiesas.

— *Viena.* Arcikunįgaiksztis Pranciszkus Ferdinandas, įpėdinis sosto serga ant sukautų, todėl ciesorius Pranciszkus Jūzas apznaimino Ottonui, broliui Pranciszkaus Ferdinando, idant jisai apsipažitu su vieszpatystės reikalais. Ottonas, kaip girdėt, yra nelabai gūdojamas nū žmonių už savo negerus apsiėjimus.

— *Pekinas, Kinai.* Motina ciesoriaus kinieczyų, kuri pati valdė Kinus, o jos sūnus buvo tiktai akla jos paranka, jau mirė.

— *Kayras, Aigiptas.* Tulzinė mažinasi Kayre ir Aleksandrijoje, bet didei platinasi kitose vietose.

— *Atenai.* Maisztinjkai ant s. Kretos nenor priimti tiesų kokias jiem nor dūti Porta, nės pagal tas tiesas jie tur padėti ginklą.

Visus namus ant Kretos kuriūse gyvena krikszczioms,

turkiszki urėdinkai žymi kryfiais, per tai gyventojai didei nusigando; laukia kas diena visatinės pjoynės. Randas graikiskas protestavoja prieš tai.

— *Petropilė.* Czionai pakilo straikas 40,000 darbinjų bovelnos dirbtuvių. Reikalauja padidinimo mokesties. Valdžia užgynė kelti straiką.

— *Londonas.* Sėnoras Castellanas, ministeris kolionijų, perstatė 22 d. Birželio parlamentui projektą, dūdanti randaui tiesą neaprubežito skolinimo pinigų reikalingų vedimui karės ant s. Kubos. Padėjimas jen. konsulo Suv. Valst. Havannoje didei pajingas.

— *Madrit.* Apart tų 40,000 kareivių, ka augszcziau buvo minėta, randas ketina išsiųsti da 40,000 Rūgpjucio mėn. szių metų ir 20,000 iki Sausio 1897 metų.

— *Kapstadt.* Tenbuviai sąjaucenti Anglijai sumuszė Matabelus paupį Maziana. Daugelis Matabelų krito ant vietos muszio.

— *Lisabonas.* Portugaliskas randas daleido Anglijai pereiti su savo kariūmėne per Bairą. Kariūmėnė ta traukė nustabdyti maisztą Matabelų.

— *Konstantinopilė.* Pereitą panedėlį Turkai nugalavo 400 gyventojų krikszczionių ant pusiausialio Mazosios Azijos. Pjoynės vis nesiliauja.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Reikale lietuviszko kongreso.* Pakilo isznaujo apie tai įneszimas 22 num. „V.“ per *Lietuvos sunų*, o dabar tas įneszimas yra aiszkei iszluksztentas, per gūdotiną mus tautietį, prisidengusį po vardu *Pažystamas Trupinėlio*. Kaip p.

P. T. tą dalyką paaiszokino tai isztikro tas reikalas mums neatbutinai reikalingas tolyn klabjti ir turi buti nuveiktas trumpame laikia. P. P-mas T-lio ragina ir kitus savo nūmonę iszreikszt, arba kaip sako iszluksztent tūs 4 klausymus. Man rodos, kad nėr ką kitaip iszmisliot ba tamistos gana gerai iszrodyta, tikt reikia imtis prie darbo. Tiktaida turila klausti, ar greit atsimusz tas balsas į szirdį mus tėvynainių?

Tame reikale turėtu imti dalyvumą musų draugystės. Virszinjkas, tur dūt įneszimą ant susirinkimo ir paaiszkit tą reikalą, o po tam iszrinkt isztarp savės gerą, iszmintingą vyrą, kuris gerai supranta apie tautiszkus reikalus.

Kaslink gi vietos susirinkimo, tai bus perstatyta tas kiek vėlesniam laikia.

Tulas isz mus lietuvisz. laik. priminė kartą kad lenkai renge katalikiszką kongresą, bet kad savo tautiecius ant to paragit, tai nė neužiimena. Kaip regisi, tai tas mus laikrasztis jau važiuja į lenkiszką lauką szienaut. *M. J. D.*

Apie kongresa.

Jau buvo kelios nūmonės padūtos per szi laikrasztį kas link suszaukimo kongreso. Atlikimas to dalyko yra didei svarbus. Suvažiavimas prakilnių vyrų, kurie yra pasiszventę dirbti ant tautiszkos dirvos, turėtu apsvarstyt visus musų žingsnius ir darbus, kaip turime elgtis ant tolesnio laikko. Inteligentų darbinjų turime nedaugiausia, ir nekurie isz jų, galima sakyti, yra verti garbės vainiko; bet paziurėjus ant visūmeniszko musų darbavimosi tai tūjaus patėmysime ko czion truksta, daugiausia, zinoma truksta vienybės ir brolystės. Per stoką tos vienybės ir brolystės apsinkjti yra ir visi musų kelei dėl spartesnio tolinzengimo ir negalim

nuveikti gerų savo užmanymų.

Ne vieną jau sykį tikosi patėmyti laikraszcziuose, kad viens kitą kaip kada skaudziai užgauname, ir per tai pavarom kartais geriausią darbinją nū savo dirvos. Nevienas isz tų gal su skausmu szirdies apleidze mus; o kaip tankei tinkasi paregėti tai ir darbūjasi, bet prieszingai; isz to iszeina visoki nesutikimai, ir kaip laikraszcziuose esti visoki užmėtinėjimai, taip lygei ir gyvenime žmonių. Neipersenei buvo patalpitas straipsnis Lietuvos sunaus, kuris szaukė viengenczius prie darbo ir meilės artymo, bet ne visus, ir isz to kaip mą rodos negal but nauda. Jeigu mes kada darbūjames vien tikt tautiszakai, tai mą regis nepriderėtu žiurėt ant musų tikėjimiszku pažvalgy; vien tikt privalo darbūtis padavus viens kitam brolyszką ranką, o per tai greitai galėsime atlikt nors ir sunkiausį darbą.

Mums kongresas yra labai reikalingas ne tikt dėl to kad pagarsit savo vardą szių pasaulėje, bet kad musų darbai liktusi pastatyti ant tiesaus kelio. Vertėtu geriau peržiurėt ir szi: sziadien mes esame priėmę dvejopas litaras, savo raszyboje – lotyniszkas ir cekiszkas, tai mą rodos but geriau, kad tikta vienas kurias vartotume; toliau, persvarstyt „Susivienyjimo“ reikalus; pasiet vienybę ir meilę, tarp musų ir tt. ir tt. Tokias uždūtis gal atlikt žmonės augszto spratimo, taipogi ir augszto arba vidutinio mokslo, kurie supranta musų sziadieninį padėjimą. Sunku dabar sprensti, kaip greitai galima suszaukt tą kongresą, per tai, kad neparangumas mus jau ne sykį davėsi persiliudyti isz pirmesnių musų užmanymų tautiszkušę reikalūse, todėl gal ir szis svarbus klausymas persitrauks ilgą laiką; už tai turime jį stumėt palengvei,

padūdami į laikraszczius savo nūmones.

Kaip augszcziau pasakiau kad reikia mums sutikmėje darbūtis, taipogi nepadėt ir plunksną kad anoji turėtu rudyti, prieg tam nemislydamas nieko blogo, noriu padūt savo nūmonę dėl apsvarstimo ant ateinanczio seimo, kas link musų „Susivienyjimo“. Sprendzema, kad Amerikoje yra apie 300,000 lietuvių, o į „Susiv.“ prigul vos apie 2,000 ypatų. Kas per priezastis tam, gal musų „Susiv.“ mieriai, arba konstitucijos tam kaltos? Privalėtu peržiurėt konstitucijas svetimtauczių. Neproszali bus, kad primjisiu apie latvius, kurie yra taipogi ta pati musų tauta, keli szimtai metų atgal atskirta nū musų. Jie daugume priėmė liuteroniszką tikėjimą, iszdirbo savotiszką kulturą ir literaturą, bet jie sąjauczia mumis ir norėtu prisidėt prie musų. Tas butų dėl musų labai naudinga ir daug geriau negu kad, kaip tuli sapnūja, susidėti su lenkais; bet musų konstitucija ne tikt to nepavelija, bet taiposgi ir Prusų lietuviai negal prigulėt, kurie yra liuteron. tikėjimo o kartu ir musų inteligentai valnios mislies. Todėl apie tai isz laiko turime pasznekėti. *J. G.*

— *Union City, Conn.* Keli zodziai į musų brolius pradėjusius pabusti, ir apie tamsoje esanczius. Į mokslinczius, bei philozopiszkos didybės neturiu nieko, nės ir asz da neseniai esmiu kaipo viszcieuks isz lukszto didėsės tamsybės iszsirtęs, o kurioja tai tamsybeje regiu sziadien didzią daugybę musų brolių da klaidiojanczių. Apszvietos! Apszvietos! neatbutinai mumis reikalinga. Styprybę tiktai vienybeje atrasti galime. Tą pripazis koznas vienas pažjstantis pats savę (o kuris pažjsta pats savę, tai beabejonės ir savo

padėjimą supranta.) Visai prieszingai tas iszrodo tiems, kurie da savę nepažįsta. Czionai Amerikoje nerasime tokio mus brolio, kuris mokėdams skaityti, nebutų matęs lietuviszko laikraszcio bei knygutės. Vienas paėmęs laikrasztį į savo rankas (nors ne savo) pažiuri ir, sudėjęs kelis žodžius padeda. . . . Ant-ras, paėmęs perskaito kelis žodžius ir meta sakydams; mano tėvai neskaitė jų ir geriau da gyveno neg asz, tai kam mą jų reik; dūną asz isz jų nevalgy-su. . . . Treczes, paėmęs pažiuri su pasididžiavimu ir sako: nieko naudos nėra isz tų laikraszczių bei knygų, nės tai tikt dykadūnių paraszyta visoki iszmislai, kurie moniją žmones „durnius“, ir tt. ir tai pasakę meta. Tai jeigu mes norėsime teisybę pasakyti apie vieną, antrą ir treczią tai turime pasakyti taip: kad jie apie tokius rasztus neturi nei tiek supratimo kiek kerszoji apie pipirus!.. Ir jiems rodos, kad jei kuris isz lietuvių atskiraus valscziaus, apskriczio, o kad jau rėdybos, tai ir atskirios tautos, ir kad su jais negalima į vienybę sueiti, nei iszdraugės visiems darbūtis, tikt reikia vieniem priesz kitus kovoti. O tuli ir vadovais savę vadinanti sako, buk „Suvivienyjimas L. A.“ yra jaun-as. . . . Apart szių palemiskizkų zodžių galime prisi-klausyt isz kasdieninių jų kal-bų, taippat-gi ir isz yvairių laikraszczių, kur skamba: tai Suvalkiniai, tai Kauniszkiei, tai zanemunczikai, tai užne-munczikai, tai kryziokai, tai szventabezdziiai ir tt. Toki tai musų pasielgimai dides žaisdas daro szirdise mums la-bo linkenczių tėvynainių ir trauki ant jų visodidžiausią nu-liudimą, nės jie mato kad mes taip elgdamiesi negreitai isz-vysime dieną laisvės. O mus džiaugsmas ima. Gal kas klaus, kas tai per džiaugsmas

gali buti isz savo nelaimės? O tai toks džiaugsmas: kada mes taip skirstydami iszlendame kaipo viszcziukai isz po moti-nos sparnų, ir susiėją į mažas kūpeles kovojame priesz vieni kitus o vanagas, regėdams mu-sų nesutaiką, užklumpa ant vienos kūpelės, tai kiti džiau-gesi tarydami: tegul musų prieszus pamokina, tai gerai jiems, mes neeikimę ginti. O kada, sziūs apleidęs, užklum-pa ant antrosios ir pradeda vėl savo asztreis nagais draskyti ir smailiu snapu kapoti, tai tada anie pirm jų sukapotį jau tar-tum nejausdami savo žaisdų džiaugesi tarydami: tai gerai musų prieszams, jie isz mus nelaimės džiaugėsi, dabar te-gul jūs lig vienam iszkapoją, mes jų neeisime ginti, ir tt. Kovoja brolis priesz brolių, draugija priesz draugiją ir vie-ni isz antrų nelaimės linksmi-nasi ir džiaugesi. Ak! džiaugs-me ir linksmybe tamsybės, kada-gi tu iszgarūsi isz ma-kaulių brolių musų?!.. Tai-gi mes, regėdami tokius tam-sybės vaisius, pradėkime ru-pintis dėl meilės tėvynės apie anų isznaikinimą, tarpe bro-lių musų. O ant to reikia pri-sidėti netikt riksmu, kliksmu, bet ir medegiszkaiki kiek kam iszgalima. Platįti apszvieti-mą, sziczion Amerikoje nės czion yra biskį lengviau, per tai kad neyra cariszkos val-dzios, tiktai valdzia girtybės užvieszpatavus daugelyje ma-kaulių brolių musų. Kitūse krasztūse kaipo tai Anglijoj, Brazilijoj, Aprikoj ir tt., kur musų broliai apsigyvenę o ne-turi nei laikraszczių nei knj-gų, ten jau biskį sunkiau sėti apszvietos sėklą, nės nusiunti-mai daugiau kasztūja. Taip-pat-gi neturime užmerkti savo akis nū musų brangiausio auksinio lopszio, t. y. nuvar-gintos mylimos motinos Lietu-vos. Ten turime neuzmirszti mus brolius ir sesutes, kuriūs turime taip gi stiprį su laisz-

kais, parodįdami jiems juų padėjimą. Bet kad laiszkaiki, einanti per maskolių rankas, tankiai tampa jų ūstomi, o mes leisdami laiszkus ir nežinoda-mi ar jis, bus ūstytas meszkino ar ne, neturime iszrodyt per-daug gudo nedorybes, kad ne-sugatavotume prapultį musų vientaucziams. Per tai reikia kam yra galima susižinoti su nesziotojais szių dienų liet. laikr. ir knygų po Lietuvą, ir per jūs paremti. O kam toki ne yra žinomi tai reikia melst savo brolių, kad jie pasirupjtu padūti mums antraszus isz pa-rubežės Vokietijos, ir tą pada-ryti gali netikt parubežėje gy-venanti, bet ir už 4, 5 mylių ir toliau kad tikt supraš savo padėjimą. Gavę tokius antra-szus, jau be baimės galime, paaukavę keletą graszių, leisti laikraszczius ir knjgas isz czio-nais ir Vokietiją, isz kur nū szių platjisis po visą brangę Lietuvą. O kada jie viską su-pras – tai ir patys isz savo var-gų iszteks ant naujų laikraszc-zių ir knygų, zinodami kelet isz kur gauti. Mumis liks tikt padėkavonė už pradę. Tada tai jau galėsime raszyti teisius laiszkus, parodydami jiems, visokias tiesas, apie kurias mums tikt yra zinoma. Bet nemislykime, kad toks darbas taip yra lengvas įkunyti, kaip užmanyti. Reikia ant to dik-cziai pasiszventimo ir kantry-bės. Gal ne vienas musų toks laiszkas pasiliks be atbalsio, o nū kitų iszgirsime: „mes tu-rime ir patys gana visokių knjgų ir laikraszczių, kad tikt norėtume skaityt, o ir masko-liszkaiki gerai mokam“. Ant to mes turime jiems atsakyti: Tiesa turite bet pas jus visoki laikr. ir knjgos, pirma turi buti per caro tarną – masko-lių vadinamą cenzorium, per-ziurėtos, kas ten paraszyta, nės be jo daleidimo nevale spau-dinti. O toks cenzorius gerai zino, ko nori jo valdonas; isz-brauke viską, kas tikt nemei-

liai paraszyta apie carą ir jo valdymą, o palieka tikt netei-sybę; pavelyje spaudinti tikt gyrymus caro ir jojo tarnų ir tt. Tada ir jie patys pradės numanyti, kokią teisybę gali pasemti isz knygų ir laikrasz., iszleistų po prieziura musų kraujagerių, o caro tarnų. To-liaus, turime jiems pripažinti tą ką esame ant savę patys isz-tyrę, t. y.: pakol žmogus tūni, ar tai dirbtuvėja dirbdamas, ar tai ant lauko žemę knis-dams, graszius rinkdams, idant galėtum visus savo mokes-čius ir kasdieninius reikalus atlikti, tai rodosi kokia diena tokia ir naktis, koki metai to-ki ir kiti; vargsti, ir galo var-go nematai, kolei po žeme pa-lysi. . . . . Bet kaip tikt pra-dedi pažit pats savę per skai-tymą yvairių knjguczių ir laikraszczių, isz kurių pamatai didelius musų senelių darbus, tai tartum visas isz naujo at-gemi; akys palieka skaiszcios ir galva szviesi; pradedi toli matyti ir suprasti tokius daik-tus, apie kuriūs lig tam laikui nės sapnūte nesapnavai. Dan-tis dantį griežia ir ranka į kumszczią gniauzesi, iszvydus kokį prispaudėją ar siurbėją kraujo musų. O kad apszvie-timas nekyla labai sparcziai ant musų padangės, tai netu-rime isz to didei dyvjitis, nės zinom gerai kad Lietuvos augsztesni vadovai, ypatingai kunigai, nors ne visi rugsta lenkų raugūse bet daugelis, taip-gi ir žmones laiko tamsy-bėje, ir laukdami tartum kar-cziūto apasztalo ateinanczio ir isztaranczio: iszeik laukan, ga-na jau tav czia ponaut, asz už-imsiu tavo vietą. . . . Da reikia atmjti ir tai, kad Lietuvos žmonės jau nū kelių szimtų metų gyvena tamsybėje, jau kelios eilios gimė ir mirė szvie-sos neregėdamos, per tai ka-da sziadien musų broliai, mok-slus iszėją ir mus neiszsižadėją, trokszta mumis parodyti tiesą žmonijos, ir isz vargų ir nelai-

mių ištraukti, o negalėdami jie mums kožnam į ausį atėją esznabzdėti ir parodyti gyvu žodžiu tiesos, išdūda yvairias knygutes ir laikraszczius, kuriūs mes skaitydami patys susiprastume ko mums truksta. Bet mes, be persitikrinimo, stumeme jūs nū savęs peikia-me ir niekiname, o giriame ir garbiname senąją tamsybę. Bet ateis laikas, kada mes tikrai suprasime ir pažįsime szviesą, pamatysime jos naudą, tada tai jau nieks negalės priversti mus į tamsybę grįszti. Geriaus velysime iszkentėti visokius persekiojimus ir kančinimus, pagaliaus ir mirimą sutikt, neg szviesos ir liūsybės nustoti. O kad kas mums pasakytų visiems žinomą naujieną, t. y. užklaustu: kas atsakys už tai, kad žmogus atvažiūtų į parubežį tų laikr. ir knygų, arba kad jo prietelius isz parubežės vežtų jam, o jį sugautu maskoliai tai tada jau netikt jo arkliai ir vežimas prapultu bet ir jis datirtu geležinius nagus meszkorių, kur turētu nemažai iszkentėt? Tas yra tiesa. Bet ne jau gi mes galime daryti tiktai, ką nori mūsų kraujageriai prispaudėjai, ar gi jau jų reikia bijoti ir apsileisti? O kad jie nesulauktų! Turi buti taip kaip mes norim, kaip žmoniszka teisybė reikalauja, o ne kaip jų nežmoniszki norai geidžia... Jeigu mes katras savo darbe bei užmanyme suklystume, tai be abejonės, kurie tai suprantame privalome persegeti vienas antrą, ir parodyti tiesų kelę, kuris yra geresnis ir tai be jokių užsipuldinėjimų, nės isz to jokios naudos neapturesime. Taip lygiai kaip asz atsiliepiu į tėvynainius, per N. 19 „V.“, idant teiktusi dūti pagelbą nors žodžiu mūsų tėvynainiams Karklinių valsčiaus kaip ir kokiu keliu turi eiti prie caro daleidime mokyklose mokjti vaikus lietuviszka? Ant to tūjaus atsi-

liepė per N. 21 „V.“ p. N. su melagingu užsipuldinėjimu, tardams: „Tamsta meldi pagelbon, ir sakai kad butu iszreikszi vardai ir vietos tėvynainių, kuriūs tamsta ketini stiprinti dvasioje su savo laiszkais. Tamsta didei klysti tame savo užmanyme ir darbe. Iszreiskimas vardu ir vietų per laikrasztį, yra tai tiesus iszdavimas tėvynainių carui. Ir tt. nupasakojo, tartum pasirodydamas, kad tikt jis vienas supranta, koki vardai ir vietos gali talpintis laikr., o žinių padavėjai ir rėdystė apie tai nieko nenuvoke. Toliaus vel užtikrina buk visi laiszkai buna per maskolius atidaromi, o isz registravotų net protokolus raszo; kas taip pat netiesą. Ant ko galima parodyti tikrus paliudėjimus, kad ne su visais laiszkais taip yra, kaip p. N. sako. Taigi ant tokių palemikiszkių užsipuldinėjimų, velyju jumis broliai malonus nedūti jokio atsakymo, tegul jo buna virszus; nės isz tokių palemikų niekad jokios naudos nesulauksime.

Baigdamas savo rasztelį meldžiu malonus broliai, nepatingėkime su pasiszventimu ir tvirtybe aiszkinti visiems nesuprantantiems, kad vargai ir kentėjimai mūsų nesimazins, kad caras su tarnais savo kankis mus ir nedūs žmoniszka gyventi, kolei mes nepasirupj-sime visiems akis atidaryti, kolei neiszaiszkinsime nesuprantantiems visą padėjimą. Taippat reikia žinoti, kad netikt mes troksztame liūsybės, bet ir latviai, ir lenkai, ir kitos tautos, kaip ir mes dejūja po caro jungu, ir jų aszaras caro tarnai tekina, ir jų kraują siurbe. Ir patiems maskoliams nesaldus caro valdymas ir jo tarnų plėszimas. O mus, sziūmi keliu einanczius, niekas nesuturės, niekas neįstengs sulaukyti. Ir kad jeigu atsiktutu bei pasisektu kelis carui paimti, kitus gali motina žė-

mė į savo vidurius pareikalauti, tretiem gal atsitiks iszkeliauti į tokią szalį, kur nebus galima darbūtis, arba spekos nedaleis. Tada tai jau ant kožno vieno tokio vietos, rasis po keliolika su naujom spekom, kurie tą garbės vertą darbą (kurį jau seniai mums mūsų tėvynainiai skelbe,) varys pirmyn patol, pakol neiszvys dieną giedrę, dieną liūsybės, ir tėvynę liūsa. Ant galos sudedu szirdingą aczių nenuilstantiems tėvynainiams, kurie jau nemažai padėjo spekų dėl mūsų labo, isz kurių tai mylistos ir asz pradėjau pažint savę. Garbė lai buna ant amžių g. mūsų tėvynainiams isz kurių malonės liejasi aliejus szviesos ant mūsų brolių visur esancziu ant szios pasaulės. Meldžiu g. skaitytojų atleisti mą už szį straipsnį, jeigu kam buvo per ilgas bei neprilankus.

Vietinis.

— *Waterbury, Conn.* Jau valanda laiko prabėgo, kaip nematau laikrasztije „V.“ jokios žinutės isz Waterbury'o, ir nors akyvai kožną numerį perskaitau nū pradžios iki pabaigos, bet nieko neaptinku. Ne sykį uždaviau sav klausymą: argi isztiesų jau tenai viskas tylu? Bet tūjaus ir vel užbėga kita mišlis į galvą: kaip tai, negalimas daiktas, kad tarp gyvenanczių žmonių neatsitiktų kas? Tai gi, kaip matyt tai mažai ten randasi darbinjkių o ir tie, mažai rupinasi apie tautiszkus darbus.

Dagirdau sziomis dienomis, jog jau numirė ten esanti dr. po vardu „Lietuviszka szv. Jurgio Gvardija“ ir isz to labai esiu nusimines, kad tokia graži draugystė negalėjo užsilaikyt tarp tokio dikto skaitliaus lietuvių. Kaip regisi, tai nē „Ryto“ vėliavos iszkelimas nieko nepagelbėjo, ir vis mažai ten randasi lietuvių su kareiviszkom spekom su tėvyniszkais jausmais. Nerupi

jiems turbut mūsų gerovė ir klaidžioja patamsėse. Iszlie-sų, mislijau, kad užgimus naujam laik. „Rytui“, pasigeris ir ten viskas ir „R.“ atves ant tiesesnio kelio; bet dabar, kaip nužiurint, tai vis ant vietos stovi viskas. Reiktu rodos kas kartas augsztyt lipt, o ne žemyn.

Darbo dalys taip gi blogai kruta. Musų vientauczių pulkai vaikszcziuoja nū vienos dirbtuvės vartų prie kitos, tykodami ar nepaszauks katrą į vidų, bet to nesulauke; vieni nesenei atvykę isz tėvynės, o kiti ir pabuvę Amerikoj' negauna darbo. Ant farmų gal greicziaus gauti, bet nenor; gėdisi kad reiks karves miltzti; ir ne vienas apjūke kitą, katras ant farmų dirba. Nedailu taip. Žinok miels broli, kad ne darbinjkas isz darbo, bet darbas isz darbinjko jūkesi.

Žigunas.

— *Warehouse Point, Conn.* Pas mus randasi vienas apsi-vedėlis ir keletas pavienių. Pas tą apsi-vedėlį szį pavasari atvaževo isz yvairių vietų 2 vaikinai, (szjmet da tikt isz Lietuvos) tai jisai nuvedė jūdu pas farmerį ir darbą parupino, bet už tai jis iszlupo nū tiedviejų vaikinų po 1 dol. Tai yra labai szlyksztus darbas tokio mus viengenczio. Vietoja suszelpt savo brolį tai pats plėszė isz jo paskutinį grasjį. Priesz kitus skundžesi, kad kaip privažiūja grinorių tai ir pacziam bėda darbą gaut, paskui tikt renka dolerukus nū tų grinorelių.

M. J. D.

— *Waterbury, Conn.* Bukit ant tiek kantrus malonin-gi skaitytojai iszklausyti ką asz noriu papasakot nors trumpai kas per girtybę atsitiko tarp mus miesto lietuvių per praėjusį szį pusmetį.

Per miestiszka valdžą yra prisakyta, kad szventomis die-

nomis visi salionai butų užda-
ryti ir niekas czion negirtautu.
Bet mus miestelio lietuviai ne-
gal pakęsti nė tą vieną dienu-
tę per savaitę kad neužsigerti.
Susirinko vieną kartą 14 lie-
tuvų pas J. Miknaitį ir kada
gerai įsitraukė alaus ir dekti-
nės, pradėjo didei garsei tarp
savęs vaidintis. Išgirdus tai
policija, užėjo czion ir visus
suareštavojo. Surakinus po
porą ir surisžus visas poras il-
ga virvę, nusivarė į kortą. Ne-
paliko taip-gi ir paties salionų-
ko J. M. Ant rytojaus buvo
byla ir kaltinikai atėjusiai tu-
rėjo užsimokėti po \$14 baus-
mės, o patsai salionikas J.
Miknaitis \$100 bausmės.

Pas Jūzą Puleikį buvo ves-
tuvės; ir kaip visur ant vestu-
vių, taip ir czion neapsiėjo be
svaiginančių gėrymų. Va-
ziūjant į szliubą koks ten lat-
ras, žinoma girtas, pradėjo
szaudyti išz revolverio ir neži-
ne ar tyczia, ar išz netyčių
pataikė Jūzui Puleikiui į kru-
tinę. Tai padaręs pabėgo, o
J. P. patekęs 10 valandų per-
siskyrė su szium svietu. Jū-
zas Puleikis buvo žinomas vi-
sam Waterbury'je kaipo žmo-
gus doras ir blaivus.

Simanakevyczius jau apse-
nys žmogus, turėdamas už pa-
czią kokią ten lenką, daug jau-
nesnę už savę išz pradžios gy-
veno da nė szio nė to, bet ka-
da paėmė ant burdo kokius
ten girtūklus lenkbernius, tai
laimės ryzis pradėjo irti. Ji-
sai žmogus budamas ant darbo
nematė kaip jo pati girtauja.
Tiktai kaip ne kartą patėmijo
ją vis girtą, kada vakare pa-
reidavo išz darbo, pradėjo
akyviau tēmyti kas per prie-
žastis. O kada patėmijo, kad
jo pacziutė per daug susiarti-
no su vienu išz burdingierių
Teofilu Stautskiu, pradėjo jai
iszmėtinėt ir gerumu prasžė
kad pasiliautu. Bet kada tie
maldavimai nieko negelbėjo,
tai vieną kartą dideliu pik-
tume sudavė savo poniutei.

T. S., užtardamas už ją, nubė-
go į miestą ir atvedęs polyc-
moną įmelavo, kad vyras nor
užmuszti savo paczią. Polyc-
monas suareštavojo tą žmogę-
lį ir po bylai tapė pasodytas
ant 14 mėnesių į kalėjimą, kur
ir dabar dar tupi.

Jūzas Poczkeviczius, įkaites
gerai viename susirinkime, su-
sivaidijo su Vladislovu Kru-
tuliu taip jau apsvaigusiu nū
lagero ir dektinės. Ginczas
da tūm nepasibaigė, nės J. P.
taip smarkei kirto V. K. su
kokia ten geleže, kad tasai
pargriuvo ant žemės su pers-
kelta kakta. Paszauktas gy-
dytojas suvienijo kaktą. J. P.
turėjo užmokėti gydytojui už
darbą \$3 ir bijodamas kad ne-
patektu į nagus teisybės, nors
ir persiprasžė V. K., iszdumė
nežine kur.

Petras Urbanavyczius ir Jū-
zas Czetvertinskas, budami su-
vis girti, pradėjo išzpradzių
tiktaį žodžiais kapotis, o paga-
lios P. U. paėmes akmenį taip
rėžė J. C. į ausį, kad to ausis
į dalis iszsiskirstė. P. U. ta-
pė suareštavotas ir po bylai
turėjo užmokėti \$31. Brangus
kirtis! P. U. da ką tikt atva-
ževes išz Lietuvos, da nė dar-
bo neturėjo, per tai nė pinigų.
Užmokėjo už jį jo szvogeris
Jonas Kijauckas. Labai gra-
žu! kortas tokių kas diena
lauke.

Jurgis Remeika, lietuvis,
pratestoniszko tikėjimo; atėjas
į salioną pas J. Sz. taip prata-
rė į Kazį Balkevyczių: „Cha-
liuk užpundyk“. „Na tai kiek
iszgersi?“ atsakė Kazys Bal-
kevyczius. „Ar iszgersi už
60 centų lagero“. „Asz isz-
gersiu už 30 c. lagero ir 30 c.
dektinės“; atsako J. R. „O į
kiek laiko apsiimi iszgert, ar
iszgersi į penkes minutes? ta-
rė K. B. „Dūk szia“ – atsakė
J. R. Na ir pradėjo gert.
Iszgere vieną stiklą lagero, o
kitą – dektinės, ir į 4 min. jau
neliko nieko. Pilvas nū to
iszsiputė ir pradėjo knypkei

trukti; vos parvedė namo; o
už valandos iszkvėpavo duszę.
Ant rytojaus buvo praneszta,
buk jį paėmė į ligonbutį; bet
tai ne tiesa, nės jo brolis nu-
pirko grabą ir palaidojo ant
protestoniszkių kapų. Pas jį
rado da bonką su dektine.
Koks gyvenimas, toks ir myris.

Subatos vakare 30 d. Gegu-
žio Jonas Bungardas taip pa-
sigėre, kad netropijo nė namo
pareiti, ba nuėjo ten kur pas
svetimus namus ir susmuko.
Pabudes išz ryto, apsižiuri ki-
szeniūse ir neranda pinigų, o
kaip pats sakosi ir jo draugai
tai patvirtina, tai turėjas \$45.
Vaikszezioja po tam susirau-
kes po gatves ir iszmėtinėja,
girdi, kad ir emė, tai reikėjo
nors kiek palikti, o dabar vis-
ką paėmė.

Matome mieli broliai kokios
pasekmės girtybės; o kiek ant
to be jokio reikalo pinigų isz-
mėtįta. Ar ne but geriau, kad
tūs pinigus sav ant naudos ap-
verstume, kaipo tai: ant nu-
pirkimo visokių knygų, kur
daug pamokinimų sav atrasi-
me, ant paėmimo liet. laikrasz-
czių, ar taip ant kokio tautisz-
ko ar dvasiszko reikalo. Pra-
gertas pinigas jokios naudos
juk neatnesza, tiktaį patys už
savo gerą da turime kentėti.
Skaitydami-gi knygas ir laik-
raszcezius nemažai savę apsi-
szviesime ir mokėsime links-
mai laiką perleisti.

Kaip matome vienas mūsų
neprietelius yra girtybė, ant-
ras taip-gi ne mažas – tamsu-
mas mus žmonių. Sztaį ką
raszo „Morgin“, vokiszkas
laikraszctis, iszseinantis New
Yorke: „Lietuviai visi durni,
nemoka nė skaityt nė raszyt.
Sziczion, Amerikoje yra koks
tai lietuviszkas mokslinczius
dr. Sz., kuris važinėja po mies-
telius su prakalbomis, ir lietu-
viai jam meta savo centus ir
klauso jo pamokinimų. Ir
isztiesų kaip dabar pribuvo
jisai 26 ir 27 d. Geguzio, tai
vienas jau senas Amerikonas

atidavė jam paskutinį centą,
o patsai neturėjo po tam nė
ant svaro dūnos. Kokios ta-
da prakalbos buvo tai nēr ką
nė raszyt. Atsimenu tiktaį,
kaip jisai rudenyje, pribuves
pas mus pratarė: „nereikia
mums szitų murų, (klioszo-
rių) kur mus merginos užda-
rytos, jos tur buti su mumis ir
mum naudą atneszti“. Neži-
nau apie kokią naudą tada ji-
sai mislyjo? Bet tas tegul lie-
ka. *Žinunas.*

— *Pittston, Pa.* Szia sėre-
dą, t. y. 24 Birželio, tapo už-
baigtas pas mus mokslas Lie-
tuviszkoj' mokslainėj'; ant ku-
rios tai dienos pribuvo ir kun.
Kaupas isz Wilkes Barre.

Susirinkus į mokslainę gim-
dytojam vaikuczių, kurie lan-
kė mokslainę per visą mokslo
laiką, linksmybė apėmė neisz-
reiszkema jūs, kada paregėjo
iszeinant mažus vaikuczius bei
mergiukes ir szie stoji, kaipo
žvaigždė, į akis savo jau vidu-
ramžei, ar senyvai mamutei su
prakalba (deklemacije). Ne-
viena motina szliūstė aszarą
džiaugsmo, kad jos jaunas zie-
das trauke ilgą kalbą grynai
lietuviszcai. Didei stebėjosi
nevienu mamutė tarydama:
„kas tai yra, rodos asz su jū
nekalbu namie lietuviszcai,
taip-gi ir mano žmogus, ir re-
tai kada prasitareme tokius
grynus lietuviszkus žodzius;
isztiesų daugel manę szitas ra-
mina“. Bet vis tai nieko, nės
tie jaunuczei taip mokinosi ir
taip lavinosi ant savo labo, ir
jiem buvo gryna lietuviszka
sėkla sėjama į jų jaunas szir-
dis. Jie parėję namon džiaug-
smingai pašakojo savo mamu-
tei, kaip didelį džiaugsmą į-
gauna kad jiems dūda pažin-
tiką reike labjau mylėti, ir
kaip gūdoti savo prigimtą kal-
bą ir prosenių darbus.

Užtai-gi da vis netrotykim
vilties, apie jaunąjį gentkartę,
norints jau ir buvo daug už-
tėmįta lietuviszkūse raszūse,

kad jaunoji gentkartė užgiedos kada ant lietuvystės „Reques“, nės kaip matyt riece tolyn szaknis dėl lietuvystės Amerikos vaikam, isz tų vietų kur randasi lietuviszkos mokslainės gryni lietuviszki mokytojai; taipogi dori ir geri tų vietų dvasiszki vadovai. Tikėkime į tą, nės jauną medį į visas puses galima palenkti tiktai nereike tingėti tai daryti, o kada jau surumbės suaugęs, kada iszeis į storį ir į dydį augstį, tūm syk stok, mesk, viską į šalį nės jau per velu. Taip ir su mus szia jauna gentkarte, kada da tie ugei jauni, kada pradeda tikt leisti savo atžalas, reikia konolabjausia jiem gero sodauņiko, kad tūs medelius priveizėti, palaistįti ir iszgenėti.

Kur randasi szia dien lietuviszkos mokslainės, ten privalo buti gryniem ir doriem lietuviszkiem mokytojiems, reikia tūs jaunucius laviti apszvietime, kalti gryną kalbą ir t. t. tikrai lietuviszką. Vienu zodziu, taip kaip tas sodaunikas: apvalyti, aplaistyti, apgenėti tą medį ir jauną ugį, kad angtu ir zydėtu gražei, o perzdydas atnesztu naudą ir vaisių visūmėnei, bet neisznyktu jame tas gaivinantis vandū lietuvystės.

Mes, acziu Visgalingam, esam szia dien užganėditi mus doru klebonu, gūd. kun. Szedvydžiu kuris rupinasi apie mūsų labą o szių mažulių apszvietimą. *Muzikas.*

— *Luzerne, Iuz., Pa.* Pereitą sanvaitę buvo mūsų miestelyje vestuvės, kur svečiai dar keliaudami bažnyczion taip buvo prisigėrę jog vežimūse vos pasėdėti tegalėjo. Atvažiavus bažnyczion, tie gyvūliai suėjo į bažnyczią ir pasielgė taip szlykszcziai, kad negalima yra apreiksztį to dėl papiktinimo kitų. Argi negalėjo jaunieji tūs gyvūlius namie palikti arba visai isz-

mesti isz draugystės, per kuriūs ir patys negarbę apturėjo. Todėl linkime visiems nū tų gyvūlių szalintis ir į jokią draugystę jų nekviesti, nės jų pakvietus, gali visą draugystę nuvesti į lakupą, kaip Szena doryje nuvedė. *X.*

Atszaukimas.

„Vienybės“ N. 25 buvo palpinta korespondencija isz Boston, Mass. paraszyta parapijonų, kurie didei yra nuplėszę garbę kun. J. Griciui. Delto talpiname szitą atszaukimą prisiųstą paties kun. J. Griciaus originaliszka, kaipo geriausiai zinanczio visą pasilaikymą Bostono parapijonų. *Red.*

— *South Boston, Mass.* 25 d. Sejaus 1896.

Dudu atsakima Jums i Jusu gazeta. — „*Te brolej, katre atsivožėja iznevožiti Varda ir Szv. stona Kunegistes kunega Juzupa Gricius* iz Bostona, už tesa te žmonis bijojos ideti sava varda, delto kap Kate pribjaurejusi nevitoj, storijas užkavoti, kad nezynotu kas tun padari. Tejp iz Bostona Vena vira, kur tur dideli iz minte, kur skajtos razumnesis už Kunega ir Arciviskupa, vo jegu kas dar jo nomanes nepaklausitu, tej tegu buni ir pats Devas ir tej tada pasakitu, kad ir Devas neizmana, ale jis tikt venas geraj izmana. Del gera supratima gerims žmonims, kas tas buva per viras, kur atsivožyjos raszite ant Kunega iz Bostona ir padudamas vitoj sava varda, padavi i redakcija Venibes ir padavineja tej par ir kitas redakcijas ir geru redakciju gazetu, venok ketas atsakima arba praszyna jo, nepoklausu, delto geraj ane suprata, kas per viras buva toks, tas viras ira mažas katalikas, jegu noretu priguleti pri parapijos, tej viona priezyna ira, kad nenor moketis už parapijos, tiktaj tika kad kiti moketus, vontras

nor kad anu szlovintu, ale kap nera už kun szlovinte, kap szu patrikis, pakol neuzeja szumas jam, tol neka ira szuo, kap uzejn szums, tej buk astražnus su jum. Davi viras su keles susitajsis Szluptarnejs ir bega patis ant gala pri Arciviskupa ir tas dar nepomaczija, kap Se novis gadine, kad garbintojej balvonus, vo nesuprasdami, kas ira tikras Devas ir sporijos su pranaszu Elioszu ir kad buva suszaukta ant kalna „Carmeli“; iz kožnos puses noredami padodite sava tejsibe, venok balvonaj garbindami negaleja parodite sava tikra Devajte, kad Juo balvonas butu Devu, sudraski sava Jauti uzdeji Lauza medziu ir kik ane rekova, (anu buva daugeus kap 500 žmoniu) vo pranaszas czidijos iz anu ir lipi vis dar daugeus szaukti, gal Jusu devukas mikt; venok jautis supjaustitas su laužu nesudegi; ir anu gerkles užkiha beszaukunti ir kojas paskauda beszokunti aplej tun jauti; paskuj visi noses nulejdi su dideliu sarmata vejzeja ir pranasza Deva Eliosziu; ar jis gales iz sava puses padarite tą, ko ane negaleja. Pranaszas Elioszius parpjovis sava jauti už dejis lauza ir meldes pri Deva tilomis, tujaus po jo Maldos stojas visas ugnetas laužas ir sudegi ir tada karalus Akabas pripažyna, kad pranasza ira tejsibe, ne kap jo žmoniu pranaszu ir lipi jus užmuszti, vo Elioszeus pranasza Devū pripažynte. Tejp ir su musu Bostoni Letuvejs, katri netur szirdejej Deva, budami ir givendami palejstu viste jegu noretu iz ju sutverti parapiji tej tiktaj del pujkibes varos, kad is izmanu ir galingas ir jegu is nor dar garbinte sava Devajti, tej Szlupas ira jo tikru Devajeziu ir je pen kap koki mejteli vo naudos nematidami nekokios iz jo, vo jegu Kunegaj ajszkej darodidami kur ira tejsibe ir

kap ir ką turem garbinte, tej ne veriji, saka tas ir netesa. Vo ant gala ajn skaržytis pri Arciviskupu szaukdami vins keta pasikusidami, kad didzeus szauktu, bene izgirs ir izklausis jų szaukima Arciviskupas, vo ant gala, kas nera tesa ir Arciviskupas Jū neklausu, vo dabar pri tuka gerklej, pribuka plunksnas ir sutrumpa kojas Jau; kad Kunegas nutveri už udegos virams be sukunti piningus žmoniu geru kataliku, katri iz paskutines storijas del Deva garbes ir gani duszes už budavoti Bažnicze, tej dabar nebgal jau vira begiliuti toleus, kad Kunegas nor dasizynotis kur ira kožnas centas ir tujaus publiczna pasaka ant Bažniczes, tej ne tink. Jegu ira Kunegas J. Gricius szelmis, delko neatradat szelmistes ant jo ir delko neatradat susukta centa. Vo jis jums publiczna pasaka ant Baleus ir dabar pranesz, kami pininga nug baleus ira, kap asz girdejau mažko aplej 100 dol. buva pelna iz to baleus ir buva zadeta te piningaj bus ant Bažniczes ir ane jau paleka kap mon rodos ant pragerema szluptarnems vo dar pri to buva likuse gerima ir užkundos, kap sznekeja tej tus palika vis gerims žmonims.

Kur pininga padinga iz Bažniczes katrus Kunegas nekap neprisipraszes parodite kik buva gauta ir pas kun palika per tris nedeles, ir po szej dina Kunegas vis nezyua jau. Ku jus padarete perkeleta metu kolektavodami vis ant Bažniczes ir kik atrada Kunegas Banko piningu Juosu tiktaj Juks ir pasakite toj gazetoj. Delko žmonis szaukes jau Kunega ir lauke pravednika, Delko patis parapijonis pasake ant mitingu „kad Jums Kunegas nebdu vokti tej negeras“. Delko žmonis priez iszvik Kunega Juzupa Griceus nustoje del Jum moketis suviskum duti, vo tik lauke

isztroski jo ir Jus lauket jo ale lauket kap žydaj atejnuti aukszeusej Cecorium ir kad anems butu vigada giventi, vo labeusej parizeuszams apgaudineti žmonis ale Devas jims iszmetinejo ju aklibe ir suktime, tej jims nepatika; tejp ir Kunega Griceus parizeuszems, kap daroda Ju pujkibe ir netejsib; tej, tej ne geras, tej tumpa ir draska ir vadzio nug Ajnioszeus ir pri Kajposzeus ir ne tesej sveczidamii ir rinkdami palszyvus svetkus ir sikdami prisz sudze aukszeusei, kad tik nusuditi je ne tejsiej ir uzmuszti je ant amziu; sumda ir bobas, ant gala nepadara ne bobas, iszka antra latra Barabosziu, kap ira ir szinden atradi Latra vina iz Lonzensa, su viskum bedevi ir siunt pri Arciviskupa ir ant suda tumpa vel. Ale Kunegas J. Gricius kots galva pades, bet uztejsibe ir del duszes ganimu storojes; pujkius ir sukezius žmonis izmetines ju nedoribe. Kodel jus prikalbat žmonis kad saktu netejsinga ant Kunega J. Griceus ir kalbetu netesa prisz sudzes Bazniczes. Kodel Jus nesznekat prisz Arcipiskupa, delko Kunegas Gricius nebudavo Bazniczes, vo jegu sznekat vo ka Jums atsako ant to Arciviskupas. Delko Jus iszmislijat po 10 metu zad budavoti Baznicze, ar sake kada norint kots vina zodi ta Kunegas Gricius, visadas sake uzmetu arba už poru metu kap tik galema bus izsimoketis uz zemi; duket piningu tu jaus bus izbudavota zemi, ale ka poprasza, tej nama procentus rejek moketis ir t. t. . . tej blogi czesa esu. Daugeusej iz tu szeriuku ajn prisz Kunega katri nenor duti ant Bazniczes. Kas buva pasiraszi vitoj parapijonu, ale tas uztkrinu ira bedemis. Delko Jus patis saket žmonims ale kad ant Kunega J. Griceus neka negalau atrasti; tik taj mums

nepadud i rakas ir mumis izmetine, kad ta negeraj mes darom; mazko neliginunti pri zydu ir Veszpates, nera kalczios vo rejek skunsti Viresniju, statidami palszivus svetkus, kap ir dabar statidami svetkus prisz Arciviskupa. Arcipiskupas rakas plaunas ir nezyna uz ka rejek kaltinti Kunega Griciu. Vo žmonis kelets susitare nedudami pakajeus Arciviskupu ir szauk iszvarik!!! maszko kap zyda ant Veszpates nukryzavok!!! ir Buntavodami žmonis, kad tik szauktu iszvarite, arba kas Veszpate Nukryzavok je. Dovenok Devi kad asz cze priliginu Kunega J. Griceus pri Veszpates, tas gal nebutu gadnas priliginimas, ale geras ira priliginimas Szelmui musu Letuviu pri zydu. Nekaltaj kent Kunegas J. Gricius nug blogu zmoniu praszau Redaktoreus sava zodejs atszaukti ir daugeus neraszYTE ir ju neprijimti. Jegu nutrotis pekius skajtitojus, vo gali nutroti ir visus mazko jo diecezijos; ir vo antra kas netesa nekadas neraszYk i sava gazeta, bet ira grekas kap Kataliku.... Jegu nori ir butu iz monaszalis paraszYTE arba partajsite biszke ir doroditi ju nesibe apgavima Jusu. Vo kas su kningus tej jau parzurejeu keturus kartus ir buva suszneke ta ir paraszite ale durnius parasznekeju kitam, vo tas girtas ateja subausti Kunega su dideliu reksmu i szankimu, ale Kunegas J. Gricius negaledamas dasiznotis kas de priezyna szaukimas ira vo kap Kunegas J. Gricius givendamas szumnius namus buva sarmata, kad rekavo jo nami ir pri to buva svecziau iz auksztu stonu, tilde ta zmoagu, negaledamas nutildite lipe isztejti ir ant to pasibajges.

Kun. J. Gricius.

(Didei stebetina, kad zmogus, kurj reikia priskirti prie apszviestesniuj, gal taip para-

szyti; asz joku budu negale jau suprasti apie ka czion raszoma, o kas link raszybos, tai ka jau ir sakyti!) (statytojas).

Baisus atsitikimas.

— *Pittston, Pa.* Isz subatos i nedele, 27-28 Birzelio, patiko czion baisinga nelaimė. Subatos vakare 27 Birzelio apie 40 anglakasiuj isleido i mainas ant darbo. Bet kada patemijo jie kad mainos, kur jie turejo dirbti, pradeda griuti, tai iszsikela laukan ir pranesze savo perdėtiniamis apie tai. Tie liepe eit i miesta ir vadijt daugiau darbiniku kad eitu taisyti, tas vietas, kur jau griuva. Taip suszaukus daugiau zmoniu ir vel isleido. Vienok jokia pagelba buvo jau perveli: mainos su visu smarkumu pradėjo griuti, ir ne patys darbinikai jau nespėjo pabėgti, ir visi, katrie czion buvo, liko. Kiek isz viso czion prazuvo zmoniu negalima zinoti, nes, kaip mainos igriuvo, tai vandū isz upes, rades sav vieta, uzliejo ir jei kuris isz anuj nelaiminguj nebuvo isz kart uzmusztas, tai prigere. Skaitliuj ju padūda ant 58; bet galima mislyti, kad daugiau turejo but.

Ir mus tautieciuj liko uzmuszta 11. Deszinties isz ju czion ir vardus padūdame, o vieno (kaip menama Žilinsko) da tikrai nežinoma.

Vardai zinomuj sekanti:

1) Andrius Slavinskas, Suvalkuj rėdybos, Seinuj pav., Berzinikuj parapijos. Metuj 31. Liko pati ir du kudikiai.

2) Pr. Jaluszauckas, Suvalkuj rėd., Seinuj pav., Berzinikuj par. Metuj 34. Liko pati ir dvi dukters.

3) Simas Mazurkevicze, Suv.

rėd., Seinuj pav. ir par., kaimo Radziucziuj. Metuj 31. Pati liko ir du kudikiai.

4) Petras Bukauckas, Suv. rėd., Seinuj pav. ir par., kaimo Gavesuszkuj. Metuj 28. Nevedes.

5) Jonas Kedėnis, Suv. rėd., Kalvarijos pav., Rudomino par. Metuj 31. Nevedes.

6) Adomas Žmudinas, Suv. rėd., Kalvarijos pav. ir par., kaimo Pagranduj. Metuj 35. Liko pati ir vaikas.

7) Antanas Talaszka Vilniaus rėd., Trakuj pav., Aleksandravo vals., kaimo Lelioniu. Metuj 23. Liko pati ir vienas vaikas.

8) Vladas Talaszka Viln. rėd., Trakuj pav., Aleksandravo vals., kaimo Lelioniu. Metuj 18. Nevedes.

9) Ant. Kavaliauckas, Vilniaus rėd., Trakuj pav., Aleksandravo vals., kaimo Olava. Metuj 24. Nevedes.

10) Petras Zavačkas, Suv. rėd., Seinuj pav., Berzinikuj par., kaimo Pazapsiu. Metuj 40. Liko pati ir szeszi vaikai.

Pobudžiai airiu gyvenimo. (Realities of Irish life) *Paraszė W. S. Prench.* (Tasa.)

Galop vyresniejai mokitiniai isztare nusprendima kad grasinu atimti mums szventes uz tai, kad mes nenorejome perzengti zinoma jam musuj istatyma ir tapti denuncijatoriais ant moksladraugio, daktaras perdidino savo valdzia ir perzenge senus mokyklos istatymus, kad, nors mes peikiame sztuka, kurios auka jis buvo, vienok pasirzome neiszduti jos kaltiniko. Tas nusprendimas buvo paraszytas aiskiai ant popieros lapo, uzadresutas daktarui ir paliktas ant jo skomes. Daktaras gavo nusprendima utarnike iszryto; utarniko vakare jis pagal neatmenamuj laikuj papro-

ti, turėjo apgarsinti, jog sere-
doje mums bus dūta visos ar-
ba pusės dienos šventė, ir to
vakaro laukė, kaip aš manau,
abi pusi su didžiausia nerimas-
čia.

Ketvirtoje valandoje pras-
kambėjo varpelis. Mokytiniai
susistojo, laukdami paleidimo.
Daktaras įėjo ir apgarsino iš-
kilmingu balsu:

— Ryto nebus šventės.

Nė žodžio nebuvo isztarta;
daktaras išėjo tarp maraus
tylėjimo. Per pietus tas pat
tylėjimas. Ir jam, ir mums
buvo aiskiu, jog kara prasidė-
jo. Nū tos valandos vaikas,
kurs iszkretė štuką, tapo mu-
sų vadu. Jis buvo savo gam-
toje.

— Aš jums sakau, atkar-
todavo jis, jog daktaras tiro-
nis ir prispaudėjas; jam gerai
persekioti mus neteisingais pa-
sielgimais. Žinrėkite, ką jis
nori dabar padaryti – atimti
mums šventes, vieną iš senu-
jų mūsų mokyklos tiesų. Aš
to neklausysiu. Pakilkime
prieš jį ir perneskime karą
į jo gyvenimą. Atsidėkite ant
manęs – tas privers jį užsileisti.

Tie žodžiai prie mūsų suju-
dimo pripylė dar aliejaus į ži-
burį. Mes atsakėme jam
suausmaus hurrah! ir nutarė-
me pradėti užkabinancius
veiksmus. Vienas iš prižiū-
rėtojų buvo ypaciai nemyli-
mas mokytinių. Jis „danesz-
davo“ ant mūsų ir tankiausiai
ant mūsų vado, kuriam nesykį
isdirbo kailį iš jo priezasties.
Prižiūrėtojo „daneszimas“ ant
prasikaltusio mokytinio skaitė-
si dalyku, būtina teisingu, jis
pildė savo pridermę, ir mes
niekados užtai neturėdavome
ant jo mažiausio pikto. Bet
vostik tas vaikas tapo mūsų
vadu, kaip mes prisigėrėme ne-
apykanta prieš prižiūrėtoją.
Mūsų vadas galėjo daryti mus
kerzitojais už savas skriau-
das, tūtarpu kad mes manėme,
kad stojamės už mokyklos tie-
sas. Iš jo užrodymo prižiū-

rėtojas buvo apgarsintas prie-
szu mokyklos įstatymų ir mes
nutarėme iszlupti jį prideran-
čiai. Bet jis buvo labai dik-
tas ir pradėtojai butu tūjau
atidengti ir iszvaryti iš mo-
kyklos; užtai mūsų vadas su-
taisė sekantį plianą. Mes tu-
rėjome pasiūsti mažą vaiką
paklausti iszaiszkinnimo loty-
niskos citatos, ir kad prižiū-
rėtojas butu užsiėmęs tū, vie-
nas iš drąsesnių vyresniųjų
mokytinių turėjo užmesti jam
ant galvos maiszą su pritaisy-
tomis virvelėmis, kurias turė-
jome užsmaugti jam apie kak-
lą ir paskui isztaisyti jį, kiek
szirdis geis. Viskas buvo pa-
daryta, kaip užmanyta. Ma-
žas vaikas nieko nežinodamas
apie užmanymą, tapo pasiū-
tas praszyti iszaiszkinnimo Ovi-
dijaus, ir kad prižiūrėtojas už-
sigulė ant knygės, storas mai-
szas tapo užmestas jam ant
galvos vyresnio mokytinio.
Dvejetas kitų, stovinczių to-
liau ir turinczių virvelės, už-
smaugė jas ir pirmeg nelai-
mingas prižiūrėtojas galėjo su-
prasti, kas su jūmi pasidarė,
visos žvakės, czeverykai, žody-
nai, rankvedžiai ir visoki
szlamsztai, papūlusieji po ran-
ka, – viskas nulėkė ant jo prie
silpno apszvietimo ugnies iš
kakalio. Nelaimingas nesu-
prasdamas, kas atsitiko, szau-
kė iš iszgąsczio ir galop nu-
traukęs nū galvos maiszą, isz-
szoko iš kambario, varomas
rėksmais mokytinių ir audra
knygų, czeverykų, gabalais
anglių, lekenczių paskui jį.
Jis pragaiszo it zaibas.

— Dabar, vaikai, kaman-
dieravo mūsų vadas, jis nuėjo
pas daktarą. Degkite žvakės,
rinkkite czeverykus ir žodynus
ir sėskitės kalti lekcijas.

Viename akimirksnyje mes
visi sėdėjome prie knygų. Ko-
jos buvo įkisztos į pirmus pa-
pūlusius czeverikus, žodynai
ir rankvedžiai tapo surinkti
viename akimirksnyje, nūde-
gos įkisztos į liktarnias ir

kiekvienas mokytinis sėdėjo
prie darbo, nuleidęs nosį ir
užspaudęs ausis su iszvaizda
didžiausios atydos o kambary-
je užė ans dulsus mokyklos
užmas, kurs liudija apie pa-
girtiną mokytinių stropumą.
Nepraslinko 5 minutos, kaip
daktaras įpūlė į kambarį su
dideliu vėzdu rankoje, drauge
su nubalysiu it giltinė, prižiū-
rėtoju.

— Kas tai? Kas padarė to-
kią nedorybę? – szaukė dak-
taras; bet padaręs du žingsniu
nū durių sustojo su pasistebė-
jimu.

— Kaip tai? ir jis atsigrėžė
į prižiūrėtoją. — Tamsta pa-
sakei, kad visa mokykla kelia
maisztą. O jie visi sėdi ra-
miai ir dirba savo darbą.

Nelaimingas negalėjo isztar-
ti nė žodžio; jis buvo visiskai
suniekintas; ir jei jis tebegy-
ventu ir dabar, tai be abejoji-
mo jis atmintu tą atsitikimą,
kaipo baisingą hallucinaciją.
Vienok nieko negalima buvo
padaryti. Jis nežinojo, kas
užmetė jam maiszą, jis paga-
liaus nū iszgąsczio užmirszo
vardą mažo vaiko, kurs nekal-
tai užviliojo jį į kilpas. Pa-
sekmė buvo tikt dar smarkešnis
daktaro apgarsinimas, jog mes
nustojame savo szvenczių, kol-
laik nebus iszdūta prasikaltė-
lis, kurs pataisė miną.

II.

Mokykla užsidarė.

Karė buvo apszaukta. Pas-
laptiniai sūkalbiai buvo a l'or-
dre du jour (ant dieninės tvar-
kos). Lekcijos buvo užmirsz-
tos ir neiszvengiama pasekme
buvo padidintas lupimas. Į-
nirtimas augo iš abiejų pusių.
Užstojo antras utarnikas ir
daktaras apgarsino, jog sere-
doje vėl nebus šventės. Įpy-
kimas mokytinių pasiekė aug-
szciausio laipsnio. Jis buvo
tvirtai persitikrėjęs, kad su jais
elgiasi neteisingai ir po ilgo
ir nerimastingo tarimosi įtek-
mingiausiu mokyklos vadū
buvo nuspręsta, kad jei mums

atims dar vieną šventę, mes
„užsidadysime“.

Tas mokytinių „užsidadysi-
me“ gali rodyties dabar maž-
možiu, bet jis nesirodė mums
tada tūmi, nesirodė ir dakta-
rui. Mes matėme tame „už-
sidadysime“ paskutinį pragu-
mą „iszgelbėti sulaužtas drau-
gijos tiesas“ ir mūsų akyse ta-
me užsidadyme kyszėjo rustus
ir nožmus maisztas.

Minėtina, kad ans vaikas,
kurs įpainiojo mus į tą nelai-
mę, netiktai nebuvo mūsų už-
sidadymo vadu, bet pagaliaus
nepriėmė jame darbszczios da-
linįkystės. Kadėjo apie mėn-
kas štukas, jis buvo pirmuti-
nis, atsidėdamas ant mūsų gar-
bės kodekso, neleidženczio isz-
dūti kurstytojo; vienok jis
bailiai atsitraukė priešz atsa-
kymą už atvirą maisztą, nū
kurio negalima buvo iszsisuk-
ti. Po niekniekingo iszsitei-
sinimo jis – vienatinė mūsų
maiszto priezastis, – atsitraukė
nū mūsų sąeigų ir pavedė
rengti maisztą drąsesniems ir
narsesniems moksladraugiams.

(Toliaus bus)

Balius! Balius!

Didelis balius bus laikomas
szv. Jurgio draug. Subatoje 4
dieną Liepos (July) 1896 m.
ant Armory Hall Pittston Pa.
Prasidės nū 9 ad. isz ryto ir
trauksis iki 12 vakare.

Tikietas 25 c.

Piknikas.

Draugystė „Lietuvos Sunų“ isz
Wilkes Barre, Pa. kele pirmą piknį-
ką Utarnike 14 d. Liepos [July] ant
Hanover Park. Užpraszo me visus
brolius ir sėseris ant taip iszkilmin-
go pasilinksminimo, nės tokio piknį-
ko da niekados nebuvo, kokį mes
szjmet ketinam iszkelti.

Prasidės nū 8½ isz ryto ir trauksis
iki 10 valandai vakaro.

Puiki muzykė, isz 6 lietuviszkų
muzikantų, grajjs smag'ausius lietu-
viszkus szokius.

Visus meilingai užpraszo Komitetas

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

**PARASYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOFIJOS MAGISTRO.**

(Tąsa).

Pabaigęs Gradne Lietuvių sueimą apveizėjo Krivyczių žemę arba Baltųjų Gudų, kame nū 16 metų nebuvo buvęs, kurių urėdūse Palateskėje, Vitesbėje ir Smolenske gūdan tiems teisybę darė ir įstatymus sueime padėtus skelbė ir pagal jūš įsakė vyresnybei nūdėmes drausti. Laikui esant Lietuvos giriose mėdžioje iki žiemai neuzeinant. Pavasariui atėjus vėl iszkeliavo į Lenkus ir tenai vėl ėmė reikalais Czekų rupintis, kuriūs jam popiezius su ciesorium buvo suardziusiu. Pirmasis beje popiezius tarė, Vladislovą jo sunų nepasizenklinusį dar tykibai esantį, kad tūm tarpu Unijadas didei stipriu pasirodęs kariaudamas priesz Turkus, todrin popiezius tur jį glemžti ir didesnei brukti kaipo didei reikalingą Czekams karalių, karę permanantį, idant nū atskalonų galėtu baznyčią ginti. Bet Kazimieras ketino įgyti Czekų karuną ne nūpelnu, bet karszinczysta, kaipogi mirusiojo Czekų karaliaus buvo gentis.

Tūm pacziu laiku atleido Prideriks ciesorius Teutonų siuntinius pas Kazimierą, pirszdamas savo dukterį Kunegundą Vladislovui jo sunui, ir linkėdamas vėl savo sunui Maksimiljonui jo dukters Gedvydės ir taip jūdviems pasigentinus ketėjo jis atimti karuną Czekų nū Unijado ir Jerzyko Padziebrackio ir jam atidūti. Bet Kazimieras Jerzyko pusės nenoredams prastoti ir rodydamas jam savo bendrybą iszleido savo siuntinius pas Jerzyką Padziebrockį Czekų karalių.

Susirinkę Lenkai į Korczino sueimą užmėtinėjo vėl Kazimierui, jog jis labjaus linkis Lietuviams ne kaip Lenkams kuriūs 23 metus valdydamas dar nepatvirtinęs jų lecybų dideje ukės žyme. Didūmėnė didziųjų Lenkų nei sueime nebuvo ne norėdama rinkliavų mokėti. Rausviejie Gudai tūm metu teketėjo rinkliavas mokėti kad Karalius iszras pragumą nū antpūlių Tautorių jūš paglemžti. Todrin Kazimieras turėjo patvirtinti lecybas dideje žyme Lenkams. Gudams pasiimti parubežyje kariauną antturėti, ir tūm metu tiktai tepasiemė rinkliavas mokėti.

Į tą patį sueimą atėjo naujasis d. mistras kryzeivių Enriks Richtenburg į vietą mirusiojo Enriko de Planen ir akivaizdoje siuntinio popieziaus ir ukės dumos karaliui tarnauti prisiekė su visu savo zokonu pagal sandaras ir savo vietą ukės dumeje užsėdo.

Tūm pacziu metu iszleido Kazimieras siuntinius į Rymą popieziaus lugoti, idant sandaras kryzeivių patvirtintu, iszkeikimą Parusių atszauktu ir Vladislovui jo sunui Czekų rikę pagal linkėjimą tautos pavestu, ką popiezius iki sziol visokiais pragumais ankstėsi daryti.

1471. Isz Lenkų Kazimieras vėl sugrįžo apent į Lietuvą, kame nersztai vidui ir už ukės buvo sukilę, todrin sueimą į Vilnių Lietuviams užsakė.

Padaugavio Vokiecziai perėję Žemaiczių rubezių 16 sodų nuteriojo ir nudegino, be kokio lyciaus. Tūjaus Kazimieras per savo siuntinį skundėsi mistrui Padaugavio už sulaužy-

tas sandaras ir reikalavo, idant vokiecziai visas žalas Žemaicziams padarytas apent sugražintu ir užganautu. Mistras teisinosi sakydams jog be jo žinios įpūlę kareiviai į Žemaiczių krasztą ir jog jis žada visas žalas jiems užganūti, idant tiktai Lietuviai senas sandaras užlaikytu.

Pacziuje ukėje taippat buvo kersztai sukilę: kaipogi Simons Olekaitis kuningaiksztis Slucko ir Kijavo garbingas Lietuvos karvedis, kursai 18 metų turėdamas etmonu buvo ir 18,000 Tautorių vienoje muszoje pergalėjo, valdė jis savį dūtą kuningaiksztiją Kijavo nū Kazimiero d. Lietuvos kuningaiksztio iki iszkarszdams. Tūm metu jis mirdams atsiuntė Kazimierui kaipo savo vieszpacziui savo seidoką ir baltą žirgą su kuriū tiek žygių ir karių priesz Turkus, Tautorius ir Maskolius laimingai buvo atlikęs, jaunytėlį savo sunelį Vasilių jo glamžon ir užtaryman brukdamas, patsai numirė. Niekas neabejojo, jog karalius neatiteis linkėjimą jo tėvo mindamas jo garbingus reikalus, bet kad Kazimieras Lietuvos ukės dumo ketėjo raszydinti tarnavimo rasztą Vasiliui ant kuningaiksztystės Kijavo, ukės dumcziai ir tėvunai stembė priesz tą, krupaudami, idant taip turtingas ir brandingas Lietuvos dalykas neatsiskiestu nū Lietuvos, todrin lugojo Kazimiero idant tenai urėdą perdėtu netarnauti, bet rėdyti. Kazimieras paklausė jų tarymo ir gerindamasis Vasiliui davė jam į vietą Kijavo didzius valsezius kitūse Lietuvos dalykūse, o Kijavą perkeitė į dalyką Lietuvos ir vardą kuningaiksztijos iszgauszino, rėdytoju tenai Martyną Gosztautą perdėjo. Bet didūmėnė Kijavo rugojo gaudama urėdą noris didzios kilties vyrą, czionai ne kuningaiksztį, už vis jog jis ne jų tikėjimo buvo. Du kartu nenorėjo Gosztautą į pilį įleisti ir tydziomis iszleido siuntinius pas Kazimierą lugodami jo, idant vardą kuningaiksztio Kijavo patsai paturėtu, o jiem urėdu Simoną brolių Mykolo kuning. Kopilės ir urėdą didziosios Naugardos dūtu, kursai su jais buvo vienos tikybos. Taip to Kijavionys szirdingai geidė, jog maž ne patrako, nusistebeję, jog Kazimieras jiems tų niekų nesuteikė, bet jis krupaudamas, idant tą darant vieniems, kiti nepiktintusi ir idant Gudai ilgainiu neatsiskiestu nū Lietuvių už vis jog Gudų didūmėnė buvo sulyginta su Lietuvių, todėl vienų ar antrų galėjo buti urėdas. Deltogi Kijavionys turėjo Kazimiero klausyti ir jo urėdą Gosztautą į savo pilį įleisti, nū kurio linko urėdas Lietuvos Kijavą valdė.

Isz Lietuvos pagrįžo Kazimieras į Krokavą iszleisti savo sunaus Vladislovo į Czekus, kursai pasakė tėvui su Dievu lydinamas dar nū jo iki rubežiaus, iszkeliavo su 4000 joties ir 2000 pėscziųjų, su trimis vyskupais ir daugybė ruminės didūmėnės. 11 dienoje Rugszuczi atėjęs į pilį Glacą prisiekė lecybas ir įstatymus Czekų rikės saugoti, 19 dienoje to paties mėnesio nukakus jam į Pragą Czekų buveinę, visa jų didūmėnė su visudidziausia iszkilme ir iszeigą bei džiaugsmu, o vyskupas Kamencziaus arba Ulos Mikalojus Prakuickis apkarunavojo.

(Toliau bus).

Skaitykit visi.

Matydamas, ad svetimtaucziai bereikalingai trauke isz musu broliu sunkei uzdirbtu centa, sumislyjau nors dali tu pinigų asz patsai paimiti, jei zinoma mus tautieciai bus ant tiek malonus, kad vietoj ka svetimtaucziai neszi savo centa, pas save gal padeti ir uz tai gaus nors padokavony. Todol praneszu visiems savo broliams, kad uzsidejau ir asz salionu ir malonei praszau kozno neapleisti mano namo, nes ezion gali sav kogeriausiu gerymu gauti, o ir pasiszekoti su save draugais prigimtoje lietuviszkoje kalboje. P. Sarpalius, Wanamie, Pa.

Ei varai!

Visai pigei parsiduda salionas netoli lietuviszkos baznyczios ir arti yvairiu dirbtuviu. Kreipkitis pas John T. Brody, 141 Broadway str. Elizabeth, N. Y.

HOTELIS ARABA, geriausia uzeiga del darbiniku ar szejp zmoniu. Kurie nori szj bei ta dasiznotie ir szalto aluczo Taurq iszgertie ar cigarelij parukyti, pas Juza Daukszi 12 N. Hancock ul. WILKE-SBARRE.

S. J. Bonham- iszdirbejas antkapiu isz murmulio ir granito. Tie, kurie nori uzsteliuti kurj nors isz virszui minavotu antkapiu, tegul ateita ar atraszo pas mane ant zemiau padeto adreso, o greitai bus uzganedjti. Apie apgavima ne vienas nemislykit, nes asz ne esiu koks apgavikas. Prie uzpraszymo reikia pasakyti kaip kuris geidzia nuteplioti uzsteliuta antkapi; pas mane yra daugelis jau gatavu delpaziuros. Offisas ir gyvenimas: Corner Third ir Orchard Streets, Plymouth, Pa. Postoffice Box, 177. Uztkrtojtas: A. K. DeWitt, Cashier First National Bank.

Lietuviszkas kriauczius. Jeigu kas reikalauje vasariniu drapanu, tegul kreipesi pas mus. Tu-time kopuikiausiu povyzdziu visokiu natariju ir koznas gal pagal savo noru iszsirinkti. Uzsteliuta darba utliekame kopuikiause, greitai ir uz aziniszka preke. Jurgis Rekus, 88 South Mead Street. WILKES-BARRE, PA. Ne toli lietuviszkos baznyczios.

Henry Lees and Co.

Mes su szlam apgarsinimu ne klek ne norim pasigiti priez kitns, arba ir pirkėjus apgauti, kad mūsų Krautuvėje visokius apsiavimus (czaverykus): dėl vyrų, moterų ir vaikų pardada kur kas pigiau negu kitose krautuvėse. Didžiausia krautuvė kepurų ir skrybėlių dėl vyrų ir vaikų, tųgi ir visokių gatavų drapanų, o kas nor gal užsteliūt sav pas mus drapanas, dirbame drucei, pigel ir pritinkancel.

Henry Lees and Co.

25 & 27 E. Main str. PLYMOUTH, PA. 3-VI, 97.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos isz uzmarės. Gaunamos pas Juz. Pauksztj.

Weestchnienie duszy pobożnej, zblór nabożenstw i pieśni z przydanem Drogi Krzyzowej, Gorzkich żali i psalmów \$1.50. Złoty Oltarz czyli zblór nabożenstw dla chrześ. cian i katolików \$1.30. Oltarzy czyli zblór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c. Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c. Mały złoty oltarzy dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Galima gauti su prisiuntimu szias knygas:

- 1. Istorija Kataliku Baznyczios. Ji yra labai naudinga del perskaitymo koznam katalikui. Kasztuja 1.00. 2. Trumpa perzvalga lietuystės darbu Amerikoje 1892 m. Ji iszrodo aisztkiai lietuviszku bedieviu darbus ir podraug kaip katalikas turi nu ju apsisaugoti. Kasztuja. 20c, 3. Valtis bei iszguldymas szventu evangeliju ir lekciju ant visu metu su labai naudingais dvasiszkais skaitymais. Puslapiu esti 896. Linketina kad kozno lietuviu namuse ji butu. Kasztuja — 1,50c. pas Kun. A. Burba. Box 1053 Plymouth, Luzerne, Co Pa.

Kningos pargabentos isz uzmarės: Maldų knygos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3.00. Garbe Dievuj ant auksztybės „ „ „ \$1.50. Balsas Balandėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c. Kninga giesmiu arba Kantiezkos „ 75c. 150 Psalmu Dowido karaliaus ant pavelkslo kantiezkų 75c. Istoriszkos dvasiszkos italpos knygos, Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus, 75c. Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c. Istorija seno istatymo „ „ „ 25c. Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c. Menno szwenzciausos Marijos Panos 30c. Sopulej Motynos Diewo „ „ „ 20c. Evangelijos supukels apdarais 1.00c. Gyvenimas szwentyju, ant visu metu koznos dienos, pirma, antra, trecia ketvirta ir penkta dalis uz kozna dali po „ „ „ 65c. Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 10c. Stebuktai Dievo szwenzc. Sakramente 40c. Istoriszkos knygos svietiszkos italpos. Istorija Lietuvos „ „ „ 30c. Trumpa senovės Lietuviu Istorija 10c. Aplinkrasztis kun. Petravycziaus | Vilniaus

dziakonystės kuningus 1870 m. „ 5c. Uz ka mes lenkams turime buti dėkingi arba nodėkingi, grafi knygute kurioje apraszta visl musų prietikiail su lenkais nu pat krikezto Lietuvos 5c. Ziponas bei zipone „ „ 40c. Zirgas ir valkas „ „ 20c. Vytautas didis Lietuvos kunigalksztis 30c. Apie senovės Lietuvos pilies 10c. Kankiės lietuviszkos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c. Amerika pirtyja (komedija) „ 10c. Apie kalbu pradzia „ „ 5c. Budai gydymo nekuriu ūgu „ 25c. ka daryti, kad sveiki butume ir ilgai gyventume 5c. kas yra, o kas bus! zvil gis ant szlu d. enų ir | atelq 5c. krumpļu Jonas, apysakole „ 5c. Keletas zodzļu apie nezmoliszkus maokolių darbus kražiuse ir apie sudyjimą kražiezļu Vilniuje 5c. Keletas rasztų apie kražiu atstikimą 10c. Tamoszius besotis apysaka 5c. Kalba dviejų žmonių kazimero ir Antano apie kataliku baznyczios pamata 5c. Li-tuvos kankiės (elėmis rasz.) 10c. Pamokelai apie suda Dievo, pakuta, dangų ir nekaltą prasidėjimą szv. Panos Marijos 10c. Pamokelai ir Ganytojaus kalbos sodlecziama, kajga pirmoji, apima laiką nu pirmos nedėlios Adventu iki peleny dienai! (pamokelai koznam nedėlieniui) \$1.25c. Trumpi pamokinimai ir rodos, pagal kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c. Lietuvos gaaspadinė arba pamokinimas kaip su-vartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras lazlelidimas pagerintas 15c. Final ir jų gyvenimas, vienedis ir pirmutinė szalna 10c. Pavargelė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c. Andersono pasakos (su abroz.) 15c. Gydyklos nu baimės myrio „ „ 20c. Misija ir žiedas „ „ 25c. Naujausia sapnų knigėlė „ „ 50c. Ženybos paikių Miko „ „ 5c. Knygos poetiszkos. Senkaus Jurgis „ „ 15c. Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1.25c. Dūnelaczio švassario linksmybės 10c. Konradas Valenrodas — — 10c. Tėvyniszkos giesmės — — 5c. Jūkannos dainos „ „ 5c. Naujos dainos „ „ 10c. Birutės dainos „ „ 10c. Tėvynainių giesmės „ „ 40c. Petro Armino rasztai — giles 10c. Pagirėnų gobtuvės — teatraliszka 10c. Ponas ir Mužikal, Drama penklose permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c. Apysakos. Palangos Juze, linkami skaitymai „ „ 20c. Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c. Historije apie gražų Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolto ir apie Petrą kareivį 20c. Pajudikime vyrai žemę, puiki apysaka paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengrišką pono A. isz B. autoriaus knygutės „ Kas teisybė tai ne melas 15c. Pasaka apė Szaltabuzius (jūkinga) 5. Žiemos vakaro adynėlė, vokiezkom raldėm 20c. Mužikėlis „ „ „ 15c. Valkų khingelė „ „ „ 15c. Ant Nakvynės „ „ „ 5c. Kaimynų pasaka 5c. Kaukazo belaisvis 5c. Kur meilė, ten ir Dievas 5c. Kas kaltas 5c. Negirdėtas daigtas 5c. Pasakojimas apie valta ir jo rasztinjką 5c. Senis Makrickas 5c. Vakaras Tilviko pirktelė 5c. Gyvenimas Stepo Raudnoslo ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Szlaulėniszko Senelio“] 15c. Moksliszki rankvedziai ir kitokios knygos Kninga dėl iszsimokinimo visaszvietinės kalbos 15c. Apie buvimą Dievo „ „ „ 5c. Griezzninkas priverstas metavotis „ „ 15c. Pamokelai apie trusa „ „ „ 5c. Talmudas ir mnsų žydai „ „ „ 10c. Szkala su kalba „ „ „ 20c. Priesauszrie „ „ „ 20c. Kaip igyti pinigų ir turta „ „ „ 20c. Girtybė 5c. ir 10c. Geniqdėdė, grafi pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svietą slogina maskolių valdzia 5c. Apie Dangu 5c. Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c. Lietuvos gaaspadinė 10c. Žodynas kun. M. Mieziño \$200. Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveiklais 15c. Trumpa perzvalga lietuystės darbu Amerikoje 20c., dėl perkupozių po 10c. Kalendorial ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c. Ivairios dvasiszkos knygos, Pamokelai ant didziųjų metinių szvencyų ir di iziosos nedėlios, 50c. Plesos Zodzel, 35c. Filifota arba keltas | maldingų gyvenimą 50c. Pokiis szwentyju „ „ „ 15c. Iszguldimas metiniu szwenzciu „ „ „ 10c. labai naudinga knigėlė 10c. Mokelas Rymo kataliku „ „ „ 40c. Kas yra grieikas? „ „ „ 15c. Nekaltybė „ „ „ 20c. Vartai dangaus „ „ „ 15c. Pekla, arba amžinas pragaras 75c. Arleka yra nūdai; su ilustracijomis 30c. Garsas apie bajsybes Dievo suda 25c. Raktas | dangų „ „ „ 15c. Didžioji nedėlia „ „ „ 5c. Kaip Sumenija nusapakajiti „ „ „ 15c. Vadovas | dangų „ „ „ 40c. Prisigatavojimas ant smerczio „ „ „ 40c. Draugija dėl duszių „ „ „ 5c. Lietuviszkos miesziol „ „ „ 10c. Kasdieninės Maldos „ „ „ 5c. Notos del partapijono. Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c. Sudiev [mazurka] 40c. Paveikslai [abrozai]. Kražiu skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c. Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litanijos 25c. Visoki Abrozėliti su maldelėmis po 5centus. KNINGOS EOCNOS SPAUSTUVES. Lietuvos Istorija, nu seniausiu gadyniu iki Gediminau D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama uz 1,50c. Budas Senovės Lietuvių Kalbėnu ir Zemalczių paraszta Simano Daukanto, gaunamas uz 1,00. Istorija Kataliku Baznyczios, „ „ „ 1,00. Europos Istorija su žlampliais „ „ „ 50 ct. Lietuviszkos DAINOS isz visur aurinktos 200c. Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysk. Zemalczių Motiejus Valancziauskas, 25 ct. Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct. Dievaitis, apysaka szios gadynės 1,00 ct. Apieka Dievo „ „ „ „ \$1.00. Aukso Versziė, labai puiki drama „ „ „ 20 ct. Du puikus apraszymai apie nedorybą zydo ir piktą augynimą wajku \$1.00. Eglė, žalczių karalienė ir iszgrovimas Kauno pilies 1382 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c. Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laiku 50 ct. Historije graziol Katrukos ir jos visoki atstikimai 10c. Hist o rija isz laiko Franczkos vainos Afrikoi' 30c. Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdejo V. Stag. 40c. Istorija Szvetyņu Mokintoju „ „ „ 50c. „ „ ir Lietuviu Sapnas 50c. Jurgis Mitoslawkis — — 80c. Juozapas Konuszewskis, arba kankinimas Unijotu po valdzia maskoliaus 50c. Kabalas talpinantis savyje visokius uzminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c. Konstitucija dėl darbiniku — — 10c. Namelis pustelnjko — — 75c. Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz tajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct. Pujkus apraszymai tikru ateytikimu isz „ „ „ czezu wajnos 1868 metu 40 ct. Prawdnykas angelskos kalbos neabdar. \$1.00 „ „ „ „ abdarytas \$1.25. Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1.00. Rinalda Rinaldinas „ „ „ „ \$1.50 ct. Senowes apraszymas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct. Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis Fykra tejaybe isz Suwaiku gubernijos 15 ct. Szwieta Diewo „ „ „ „ 65 ct. Titkus Persų Karalius „ „ „ „ 25 ct. Uzstyanawik ant to geraj „ „ „ „ 50 ct. Witasir Korynna historije isz tajko persekiojimo Baznyczios S. per Deoklecijana 95 ct.